

Møteinnkalling

Utvalg: Kommunestyret - Ørland kommune
Møtested: Yrjar, Ørland rådhus
Møtedato: 26.10.2017
Tid: 12:00

Forfall meldes til postmottak@orland.kommune.no eller på telefon 72 51 40 00, for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Tom Myrvold	Ordfører	OK-H
Finn Olav Odde	Varaordfører	OK-SP
Therese Mossing Eidsaune	Medlem	OK-H
Marit Sletten	Medlem	OK-H
Hilde-Kristin Sandvik	Medlem	OK-H
Nordaas		
Thor Bretting	Medlem	OK-H
Birger Austad	Medlem	OK-H
Ole Martin Hågård	Medlem	OK-H
Sonja Mari Berg	Medlem	OK-H
Christiansen		
Knut Sigurd Ljøkelsøy	Medlem	OK-H
Bjørnar Fossmo Nesholen	Medlem	OK-H
Roy Høen	Medlem	OK-SP
Bjørn Henrik Solbue	Medlem	OK-SP
Thomas Hovde	Medlem	OK-SP
Nina M. Brækstad	Medlem	OK-SP
Hanne Koksvik Høysæter	Medlem	OK-SP
Geir Finseth	Medlem	OK-SP
Gunnhild Tettli	Medlem	OK-AP
Knut Morten Ring	Medlem	OK-AP
Tonje Iren Sakariassen	Medlem	OK-AP
Sundet		
Irja Helen Hammern Døsvik	Medlem	OK-AP
Roar Hegvik	Medlem	OK-AP
Stian Tyskø	Medlem	OK-V
Bjørnar Dahlberg	Medlem	OK-FRP
Øyvind Næss	Medlem	OK-SV

Vel møtt!

Tom Myrvold
Ordfører

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 17/73	2. gangshøring av tiltaksplan spredte avløp	
PS 17/74	Borgerlig vigsel - overføring av myndighet til kommunen - organisering og reglement	
PS 17/75	Organisatorisk innplassering av Ungdommens hus	
PS 17/76	Fosen barneverntjeneste - tilstandsrapport 2017	
PS 17/77	Sammensetning av fellesnemda	
PS 17/78	Søknad om fritak fra politiske verv for resten av valgperioden 2015 - 2019 - Henna Eidsaune	
PS 17/79	Møteplan 2018 - formannskap og kommunestyre	

Orienteringer

- Ordfører/rådmann

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/11	Komite for plan, drift og landbruk	20.09.2017
17/73	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

2. GANGSHØRING AV TILTAKSPLAN SPREDTE AVLØP

Rådmannens innstilling

Ørland kommune vedtar tiltaksplan for spredte avløp for Nordre Fosen vannområde.

Sakens bakgrunn og innhold

Forurensningsforskriftens kapittel 12 gir kommunen myndighet over små, private avløpsanlegg i spredt bebyggelse («spredte avløp»). Kommunen har dermed plikt til å håndheve det regelverket som gjelder for slike avløpsanlegg, og å forebygge og gjøre tiltak mot forurensning. Dette innebærer blant annet å drive kontroll og tilsyn med avløpsanleggene. Kommunene på Fosen har i liten grad gjennomført tilsyn av private avløpsanlegg, og det er behov for å ta tak i oppgavene som følger med myndighetsansvaret.

Det er utarbeidet et forslag til tiltaksplan for spredte avløp i Nordre Fosen vannområde. Målet med tiltaksplanen er å:

- Redusere forurensningsbelastningen fra spredte avløp til et akseptabelt nivå, slik at målet om god økologisk tilstand etter vannforskriften kan nås.
- Sikre drikkevannskilder (overflatevann og private brønner) mot forurensning fra spredte avløp
- Sikre at ikke forurensning fra spredte avløp hindrer brukerinteressene knyttet til vannet, som f.eks. bading

Tiltaksplanen ble vedtatt sendt på høring av hovedutvalget for teknisk, landbruk og miljø i Roan den 6. april, arealutvalget i Indre Fosen kommune den 22. mars, planutvalget i Åfjord den 15. mars, hovedutvalget for utvikling og miljø i Osen den 15. mars, komité for plan, drift og landbruk i Ørland den 15. mars og planutvalget i Bjugn 1. mars. Tiltaksplanen lå deretter på høring i seks uker, til 30. mai 2017.

Administrasjonens vurdering

Det har kommet inn tre høringsinnspill til tiltaksplanen. Høringsinnspillene ble drøftet av vannområdeutvalget den 16. juni. Vannområdeutvalget ser ikke behovet for å gjøre vesentlige endringer i tiltaksplanen på bakgrunn av høringsinnspillene. Vurderingen av de enkelte høringsinnspillene vises i tabellen under.

Innspill	Vurdering
----------	-----------

Mattilsynet Mattilsynet påpeker at tiltaksplanen bør inneholde en oversikt over oppdrettslokaliteter for skjell og fisk.	Vannområdeutvalget vurderer det ikke nødvendig å endre på planutkastet på bakgrunn av dette høringsinnspillet. Opprydding i spredte avløp vil føre til mindre forurensning ved oppdrettslokaliteter. Områder med oppdrettsvirksomhet vil bli prioritert for opprydding i spredte avløp
Rissa Bondelag Er positive til kartlegging av avløpsanlegg og sikring av drikkevannskilder, men er skeptiske til kostnadene som kan påløpe. Mener også at tidsfristene som skisseres er for korte. Foreslår at krav om oppgradering av avløpsanlegg kan inntre ved eierskifte og at kostnadsforskjellen mellom privat og offentlig avløp kan dekkes av det offentlige.	Kostnadsspørsmålet har vært diskutert i vannområdeutvalget flere ganger i løpet av planarbeidet. Løsningen der krav om oppgradering av avløpsanlegg inntre ved eierskifte har også blitt drøftet tidligere, og er også tatt med i eksemplene på mulige framdriftsplaner, modell 1 og 3 i vedlegg 9 i planutkastet. Framdriftsplan for arbeidet skal ikke vedtas før kommunene har gjennomført en kartlegging av avløpssituasjonen. Når framdriftsplanen skal utarbeides vil spørsmål rundt tidsfrister og prioritering utredes grundigere.
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Er usikker på om tiltaksplanen er forpliktende nok i arbeidet med spredte avløp, og mener at planen burde ha inneholdt en klarere framdriftsplan. Påpeker viktigheten av at alle kommunene følger samme framdriftsplan. Etterlyser bedre kart som viser soneinndelingen.	Forslagene til mulige framdriftsplaner i vedlegg til planen er tenkt videreutviklet og vedtatt på et senere tidspunkt. Årsaken til dette er at kommunene ikke har oversikt over hvor mange avløpsanlegg det er som faller innunder de ulike kategoriene i framdriftsplanene i vedlegget. Det er behov for å justere framdriftsplanen på en slik måte at arbeidsbyrden knyttet til saksbehandling blir omtrent lik fra år til år. I tillegg er det behov for grundigere vurdering av hvor mange som skal få pålegg om å oppgradere sitt avløpsanlegg, basert på resultatene fra kartleggingen. Vannområdet er allerede i gang med overvåkning av resipientene i «oransje soner», og har fått på plass et greit kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av spredte avløp i disse sonene. I løpet av høsten 2017 skal kommunestyrene behandle en sak som dreier seg om videreføring av prosjektperioden for vannområdet. Saksframlegget legger opp til at prosjektperioden forlenges tom. 2021, og at prosjekt spredte avløp bakes inn som en del av driften i vannområdet. I

	driftsbudsjettet til vannområdet fram tom. 2021 er det satt opp at kommunene finansierer en felles fulltidsstilling innenfor spredte avløp. I 2016 vedtok de fleste kommunene i vannområdet å øke slamtømmingsgebyrene for 2017 for å kunne finansiere denne fulltidsstillingen det første året. Ansettelsen av en koordinator for spredte avløp, sammen med kommunestyrevedtak om deltakelse i og finansiering av prosjektet vil sikre framdrift i prosjektet, til tross for at tiltaksplanens framdriftsplan ikke er vedtatt enda. Innstillingen fra vannområdet er dermed at innspillet fra Fylkesmannen ikke trenger å medføre endringer i plandokumentet, utover at sonekartene gjøres mer oversiktlige.
--	---

Plan for videre politisk behandling

Tiltaksplanen skal behandles politisk i sju kommuner, og det er ønske om likelydende vedtak i alle kommunene. Derfor er det lagt opp til et ekstra møte i vannområdeutvalget, for å sy sammen eventuelle avvikende innspill fra behandlingen i utvalgene, før endelig behandling i kommunestyrene.

Hvis eventuelle nye innspill fører til større endringer i tiltaksplanen vil planen bli lagt fram til planutvalget på nytt før saken sendes til kommunestyret.

Saken ang. videreføring av samarbeidet i Nordre Fosen vannområdet og finansiering av prosjektet spredte avløp vil bli lagt fram til kommunestyret i en egen sak.

Oppsummering:

Tiltaksplan for spredte avløp for Nordre Fosen vannområde har vært på høring. Det kom inn tre høringsinnspill. Planutkastet er ikke endret vesentlig etter høring.

Det er tenkt at Nordre Fosen vannområde vil få en koordinerende rolle i gjennomføringen av planen. Saken ang. videreføring av samarbeidet i Nordre Fosen vannområdet og finansiering av prosjektet spredte avløp vil bli lagt fram til kommunestyret i en egen sak.

Vedlegg:

- 1 Tiltaksplan-forslag til 2.gangsbehandling
- 2 Kommentarer mattilsynet
- 3 Kommentarer Rissa Bondelag
- 4 Kommentarer Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
- 5 Referat VOU 16.06.17

Saksprotokoll i Komite for plan, drift og landbruk - 20.09.2017

Behandling:**Votering**

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune vedtar tiltaksplan for spredte avløp for Nordre Fosen vannområde.

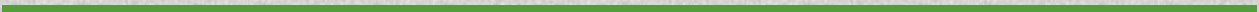

TILTAKSPLAN FOR SPREDTE AVLØP 2017-2022

NORDRE FOSEN VANNOMRÅDE

Plan for opprydning i spredte avløp i kommunene Osen, Roan, Åfjord, Indre Fosen, Bjugn og Ørland.

Utkast til andregangsbehandling

Forord

EUs rammedirektiv for vann er tatt inn i norsk rett gjennom forskrift om rammer for vannforvaltning – vannforskriften. Vannforskriften setter forpliktende mål for miljøtilstanden i alt vann og gir føringer for utarbeidelsen av regionale vannforvaltningsplaner. Regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag er vedtatt og godkjent, og er gjeldende fra 2016-2021. Kommunen plikter å legge planen til grunn for sin planlegging. Som forurensningsmyndighet må kommunen overvåke miljøtilstanden i vassdrag og sjø, og om nødvendig iverksette miljøtiltak innenfor eget myndighets- og virksomhetsområde. Opprydding i private avløpsanlegg er et svært viktig tiltak. Denne tiltaksplanen gir en oversikt over hvordan arbeidet med spredte avløp i vannområdet Nordre Fosen skal foregå. Arbeidet med spredte avløp er langsiktig og må pågå kontinuerlig. Denne planen legger opp til en økt innsats de første årene, med mål om å kartlegge avløpssituasjonen i kommunene og ta igjen et etterslep i forvaltningen av spredte avløp.

Planen er utarbeidet i samarbeid mellom kommunene i vannområdet – Osen, Roan, Åfjord, Leksvik og Rissa (Indre Fosen fra 01.01.18), Bjugn og Ørland. Planen er ført i pennen av Ingrid Hjorth, prosjektleder for Nordre Fosen vannområde, og Ingrid Verbaan, Bjugn kommune. Mange medarbeidere i kommunene har også vært involvert i arbeidet, bl.a. Kari Anne Solberg, Ivar Dybdahl, Ronald Bratberg, Geir Ola Aune, Sverre Fjellheim, Siri Vannebo, Kjell Vingen, Trond Langseth, Petra Roodbol-Mekkes, Odd Robert Solberg, Jon Foss og Harriet de Ruiters. Politisk styringsgruppe for arbeidet har vært Jon Husdal (Åfjord), Anne Berit Skjerve Sæther (Leksvik), Rune Schei (Rissa), Einar Eian (Roan), Trygve Rånes (Osen), Hans Eide (Bjugn) og Birger Austad (Ørland), samt varaer. Prosjektet har vært del-finansiert av skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Sted, dato, underskrift

Innhold

1. Innledning	4
2. Bakgrunnsmateriale.....	4
Spredte avløpsanlegg	4
Vannmiljø	5
3. Strategi	6
Utbygging av offentlig nett	6
Inndeling av tiltakssoner etter nedbørfelt	6
Framdriftsplan.....	7
Saksgang og saksbehandling.....	7
Andre informasjonstiltak	8
4. Kostnader og finansiering.....	9

Vedlegg

1. Vannforekomster som er påvirket av avløp fra spredt boligbebyggelse
2. Sonekart for opprydning i spredte
3. Eksempler på mulige framdriftsplaner for oppryddingsarbeidet

1. Innledning

En av de viktigste utfordringene for vannmiljøet i kommunene på Fosen er forurensning fra private avløpsanlegg i spredt bebyggelse. Den regionale vannforvaltningsplanen for vannregion Trøndelag, som er gjeldende fra 2016, foreslår tiltak mot spredte avløp i omtrent 40 av kommunenes vannforekomster. Denne tiltaksplanen angir felles metoder og frister for opprydding i spredte avløp for kommunene i Nordre Fosen vannområde. Målet med avløpstiltakene vil være å:

- Redusere forurensningsbelastningen fra spredte avløp til et akseptabelt nivå, slik at målet om god økologisk tilstand i vannforekomstene kan nås. Arbeidet må koordineres med forurensningstiltak i bl.a. landbrukssektoren, som også bidrar med utslipp av næringssalter til vassdrag.
- Sikre drikkevannskilder (overflatevann og private brønner) mot forurensning fra spredte avløp
- Sikre at ikke forurensning fra spredte avløp hindrer brukerinteressene knyttet til vannet, som f.eks. bading

Denne tiltaksplanen beskriver hvordan arbeidet med opprydding i private avløp skal foregå, og hvordan kommunen skal sikre en åpen, informativ og ryddig prosess og skape engasjement for et bedre vannmiljø.

2. Bakgrunnsmateriale

Spredte avløpsanlegg

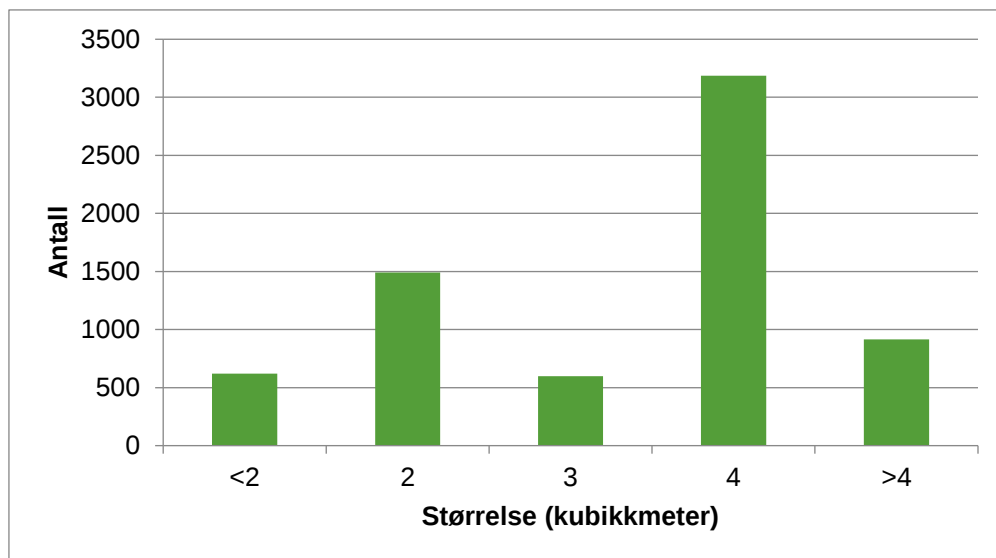
I deltakerkommunene finnes det totalt nesten 7000 private avløpsanlegg. Om lag 1/3 av anleggene tilhører fritidsboliger. De aller fleste anleggene er slamavskillere med eller uten ulike former for sekundærrensing. I tillegg finnes noen tette tanker og enda færre minirensesanlegg. Tabell 1 viser antall spredte avløp i kommunene.

Tilstanden til avløpsanleggene er lite kartlagt, men det er grunn til å tro at de aller fleste ikke tilfredsstiller moderne krav til rensing (forurensningsforskriftens §§ 12-8 og 12-9).

Det var tidligere standardiserte krav til størrelse og antall kamre på slamavskillere, jfr. VA/Miljø-Blad 48. Denne satte bl.a. krav om at slamavskillere til enkeltboliger skulle være på minimum 4 kubikkmeter og ha tre kamre. Figur 1 viser størrelsen til slamavskillerne i deltakerkommunene. VA/Miljø-Blad 48 ble revidert i 2013 og stiller ikke lenger slike standardiserte krav til slamavskilleres utforming, men størrelsen til slamavskillerne kan allikevel gi indikasjon på tilstanden til avløpsanleggene. Et flertall av slamavskillerne er på 4 kubikkmeter eller mer, men en god del er mindre.

Tabell 1: Antall private avløpsanlegg i kommunene, fordelt på boligeiendommer og fritidseiendommer.

	Leksvik	Rissa	Bjugn	Ørland	Åfjord	Roan	Osen
Boliger med privat avløp	514	1403	1439	740	810	360	370
Fritidseiendommer	43	322	514	150	451	153	80

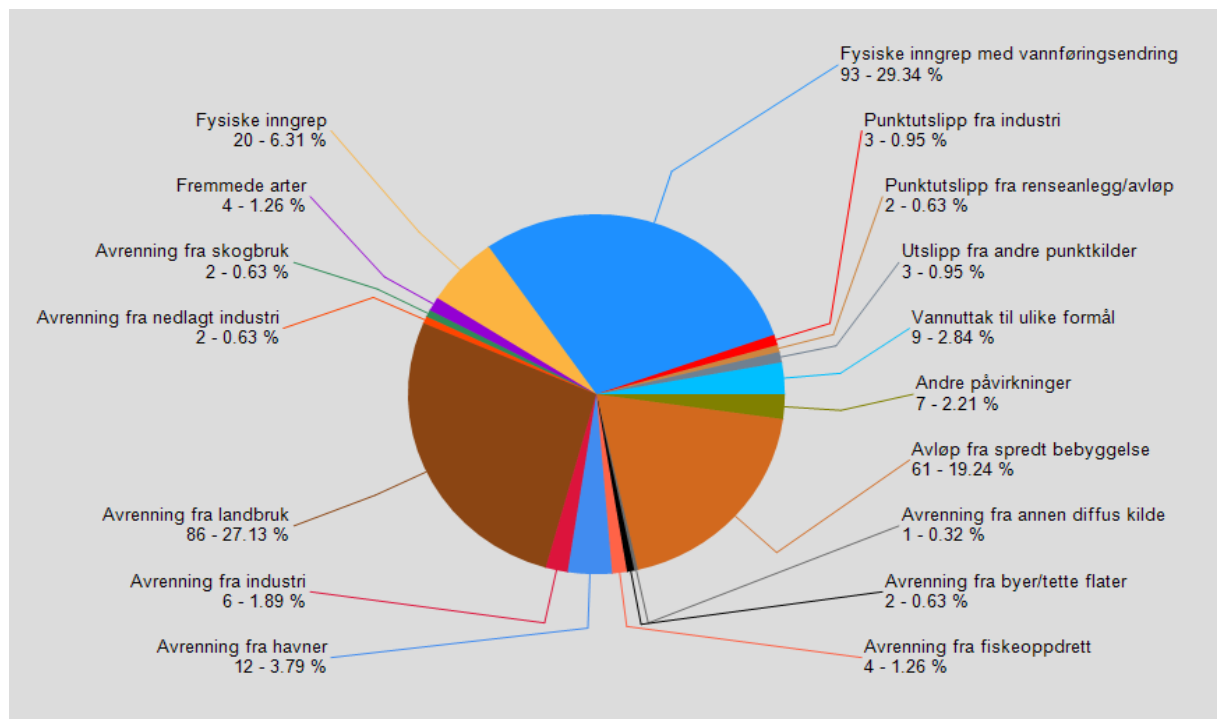
Figur 1: Størrelsen på registrerte slamavskillere i Nordre Fosen vannområde.

Vannmiljø

På databasen vann-nett.no registreres informasjon om påvirkninger og tilstand i vannforekomster. Det er registrert 121 vannforekomster som er påvirket av spredt avløp fra boligbebyggelse i Nordre Fosen vannområde. I ca. 60 av disse vannforekomstene er trolig påvirkningen så alvorlig at det bør settes i verk avbøtende tiltak. Disse vannforekomstene er listet opp i Vedlegg 1.

Figur 2 viser påvirkninger på vannforekomster i vannområdet fra av ulike sektorer. Mange vannforekomster er påvirket av flere sektorer. Dersom miljømålene skal nås er det viktig at innsatsen fra ulike sektorer koordineres. Avløp i spredt bebyggelse utgjør, som vist i figuren, en betydelig påvirkning. En annen viktig påvirkning er avrenning fra landbruksarealer. Tiltakene i avløpssektoren må derfor sees i sammenheng med tiltak i landbrukssektoren.

I en del av vannforekomstene er det gjort miljøundersøkelser, og klassifiseringen av økologisk tilstand er dermed ganske sikker. I andre vannforekomster er det ikke gjort slike undersøkelser, og for disse er klassifiseringen veldig usikker. Det er behov for å undersøke miljøtilstanden i mange vannforekomster før eventuelle pålegg om oppgradering av avløpsanlegg. Dette er for å sikre at det ikke stilles unødige krav om kostbare tiltak. I tillegg kan det være flere vannforekomster som er påvirket av spredte avløp uten at dette er registrert i databasen.

Figur 2: Antall og prosentandel av vannforekomster (elver, innsjøer, sjøområder) som er negativt påvirket av ulike faktorer. Hentet fra vann-nett.no 10.11.16.

3. Strategi

Utbygging av offentlig nett

I områder der det vil være lønnsomt å bygge ut det offentlige avløpsnettet vil anleggseiere på sikt få pålegg om tilknytning til offentlig nett. Disse anleggseierne vil ikke få krav om å oppgradere avløpsanlegget sitt. Kommunene må gjøre en helhetlig og grundig vurdering av hvilke eiendommer som skal påkobles offentlig nett. Dette er avklaringer som er viktig å få på plass før oppryddingen i spredte avløp innenfor hvert område starter. Kommunene bør vedta planer for utbygging av offentlig nett som legger regional vannforvaltningsplan til grunn, og som legger til rette for en koordinert innsats mellom opprydding i spredte avløp og utbygging av offentlig nett.

Inndeling av tiltakssoner etter nedbørfelt

Kommunens bebyggelse er delt inn i tiltakssoner. Vedlegg 2-8 viser sonekart for den enkelte kommune. Tiltakssonene følger nedbørfelt slik at avløpene innenfor en sone har felles resipient. I en del tiltakssoner drenerer avløpene direkte til sjø, mens de i andre soner drenerer til vassdrag. Tiltakssonene er prioritert ut i fra resipientenes tilstand og brukerinteresser. Oppryddingsarbeidet vil gjennomføres i de høyest prioriterte sonene først. I sonekartene vist i vedlegg er sonene prioritert i tre ulike nivå, der oransje er høyest prioritert, gul er midt imellom og grønt er lavest prioritert.

Framdriftsplan

Per i dag er det lite kunnskap om avløpsanleggenes beskaffenhet. Kunnskapen om miljøtilstanden i resipient er også mangelfull. Antall avløpsanlegg som bør få pålegg om oppgradering er derfor usikker. Før en detaljert framdriftsplan settes opp er det derfor behov for bedre kartlegging avløpsanleggene og miljøundersøkelser av resipienter.

Etter kartleggingen må en konkret framdriftsplan utarbeides, basert soneinndelingen, miljømålene i regional vannforvaltningsplan, avløpsanleggenes beskaffenhet og kapasitet for saksbehandling og tilsyn. Det vil være praktisk med en tiltaksplan som legger opp til omtrent like mange pålegg i året.

I vedlegg 8 nevnes tre ulike forslag til framdriftsplan, som kan vurderes og tilpasses etter at kartleggingen er gjennomført. Endelig plan for gjennomføring med tidsfrister skal vedtas i kommunene.

Saksgang og saksbehandling

Det er svært viktig at kommunen opptre ryddig, åpent og profesjonelt i arbeidet etter denne tiltaksplanen. Kunnskapsgrunnlaget må være godt, og det må gjøres en god kartlegging av både avløpsanleggene og vannmiljøet. Kommunen må sørge for god informasjon og veiledning til innbyggerne. Saksbehandlingen må være ryddig og forutsigbar.

Arbeidet etter tiltaksplanen kan deles i tre faser:

- **Fase 1:** Kartlegging av avløpsanleggene, drikkevannskilder og miljøundersøkelser der det er behov for det. Vurdere hvilke husstander som skal koples på offentlig avløp og hvorvidt kommunal avløpsledning bør forlenges enkelte steder.
- **Fase 2:** Informasjonsmøter i tiltakssonen. Gi pålegg om oppgradering av privat avløpsanlegg eller pålegg om påkobling til kommunalt nett. Se detaljer i Tabell 2.
- **Fase 3:** Miljøovervåkning for å følge opp effekten av tiltakene.

Kommunen vil benytte standardmaler utarbeidet av Norsk Vann i saksbehandlingen. Malene finnes på <http://va-jus.no/standardbrev-spredt-bebyggelse/> og omfatter informasjonsmateriell og brevmal knyttet til:

- endring/omgjøring av eksisterende utslippstillatelse i henhold til moderne krav
- utslipp uten tillatelse
- utslippstillatelse
- tilknytningsplikt

På miljøkommune.no finnes flere maler som er relevante for opprydding i spredte avløp bl.a.:

- standardbrev og skjema for tilsyn av avløpsanlegg
- veiledning og skjema for søknad om utslippstillatelse

Saksgangen for opprydding i den enkelte tiltakssone er vist i Tabell 2.

Tabell 2: Oversikt over saksgangen. Tabellen er hentet fra Nes kommunes oppryddingsplan for spredte avløp 2016-2022, men er tilpasset noe.

1	Invitasjon til informasjonsmøte	Eiere av private avløpsanlegg inviteres til sonevise/grendevise informasjonsmøter. Invitasjonsbrevet vil inneholde kortfattet informasjon om oppryddingsarbeidet. Vedlagt oversendes også denne tiltaksplanen.
2	Informasjonsmøte avholdes	Informasjonsmøtene avholdes for hensiktsmessig store tiltakszoner. Kommunen stiller med fagpersoner innen saksbehandling og vannmiljø. Leverandører av godkjente renseløsninger inviteres også på møtene
3	Utsending av varsel om pålegg	Varselet skal inneholde lettfattelig informasjon om bakgrunnen for pålegget og hva pålegget innebærer, frist for uttalelse og gjennomføring, informasjon om videre saksgang og hjemmelsgrunnlag for pålegg/vedtak. I brevet henvises til informasjonssider og kontaktpersoner i kommunen.
4	Utsending av vedtak om pålegg	Kommunen vedtar med hjemmel i forurensningslovens § 7 og § 18 og forurensningsforskriftens kap. 12 pålegg om oppgradering av privat avløpsrenseanlegg. Vedtaket opplyser om hvilke lovhjemler som ligger til grunn og hvilke sanksjonsmidler kommunen har. Samtidig opplyses det om klageadgang og tidsfrist for klage. Søknadsfrist er ett år, frist for gjennomføring er to år. Vedlagt følger veileder for utfylling av søknadsskjema samt oversikt over renseløsninger. Veileder legges også ut på kommunens nettsider.
5	Søknad om tiltak sendes inn til kommunen	Tiltaket er etter plan- og bygningslovens § 20-1 søknadspliktig. Ansvarlig søker skal ha nødvendig godkjennelse for utførelse (minimum ADK1-sertifikat). Dersom valgt renseløsning er tilknytning til offentlig avløpsnett skal det også sendes egen søknad om tilknytning til offentlig nett.
6	Behandling av søknad om tillatelse til tiltak	Kommunen vurderer valgt renseløsning. Tillatelse til tiltak sendes ansvarlig søker med kopi til tiltakshaver. Søknad etter plan- og bygningslovens § 20-1 er gebyrbelagt. Gebyrets størrelse reguleres årlig og vedtas av kommunestyret. Faktura for søknadsbehandling sendes tiltakshaver. Dersom valgt renseløsning er tilknytning til offentlig nett vil også tilknytningsgebyr bli fakturert.
7	Søknad om ferdigattest sendes til kommunen	Tiltaket er gjennomført. Ansvarlig søker sender inn søknad om ferdigattest til kommunen.
8	Utarbeidelse av ferdigattest	Kommunen utsteder ferdigattest.

Andre informasjonstiltak

Informasjon og kompetanse er viktig i arbeidet med opprydding i private avløpsanlegg og det er viktig at kommunen er godt forberedt ved henvendelse til huseiere som kan tenkes å måtte pålegges tiltak. Oppgradering av et mindre avløpsanlegg/påkobling til kommunalt nett er en stor investering. Lett tilgjengelig og tydelig informasjon kan gi bedre forståelse av hvorfor oppgradering er nødvendig. Kommunen må være

rustet til å gi god veiledning i prosessen. I tillegg til å avholde informasjonsmøter for huseiere i hver tiltakssone/grend skal følgende informasjonstiltak gjennomføres:

- Det vil opprettes en felles nettside for prosjektet. Nettsiden skal inneholde nyttig informasjon og veiledningsmateriell om avløpsanlegg, samt informasjon om oppryddingsprosjektet. Spesifikke hendelser som berører dette prosjektet blir lagt ut som nyheter etter hvert som prosjektet pågår. Informasjon om resultater fra miljøundersøkelser kan også skape forståelse og engasjement for prosjektet
- Prosjektet må være godt politisk forankret, og det blir viktig å gi god nok informasjon til politikerne underveis i prosjektet.
- Entreprenører/utførere inviteres til informasjonsmøte om oppryddingsprosjektet, gjeldende regelverk, søknadsprosessen m.m.
- Kommunene må legge til rette for at det finnes nok kompetanse hos utførende virksomheter - vurdere behovet for kursing av entreprenører.

4. Kostnader og finansiering

Kostnadene knyttet til etablering av private avløpsanlegg må dekkes av huseier. Per i dag finnes det ingen offentlige støtteordninger. Mange har imidlertid eksisterende anlegg som kan rehabiliteres ved utvidelse eller oppgradering av gamle komponenter. Dette vil være rimeligere enn å investere i helt nytt anlegg.

NIBIO har sammenstilt kostnader for ulike typer avløpsanlegg, for 1- og 2-husanlegg. Kostnadstallene er gjengitt i Tabell 3. Kostnadene ved å installere felles avløpsanlegg for to husstander er vesentlig lavere enn om hver enkelt bolig har sitt eget avløpsanlegg. Kommunen bør stimulere til samarbeid mellom naboer om å etablere avløpsanlegg.

For huseiere med mulighet til utslipp til sjø kreves det som oftest kun en slamavskiller. Totalkostnaden for installering av ny slamavskiller til ett bolighus kan ligge på rundt 75.000 kr, avhengig av grunnforholdene for nedgraving, og er altså vesentlig billigere enn renseanlegg med høyere rense-evne.

Tabell 3: Investeringskostnader for ulike typer avløpsanlegg, for 1.husanlegg og 2-husanlegg. Kostandene er gitt per hus. Tallene er fra 2012. Kilde: avlop.no

Avløpsløsning	1-husanlegg	2-husanlegg
Minirensesanlegg	120 000 -145 000	72 500 – 82 500
Infiltrasjonsanlegg	160 000 – 190 000	145 000
Gråvannsanlegg	166 000 – 185 000	115 000 – 121 000
Gråvannsanlegg og tett tank for kloakk	180 000 – 235 000	145 000 – 150 000
Filterbedanlegg	125 000 – 190 000	110 000 – 135 000

Kostnadene ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven dekkes av saksbehandlingsgebyrene. Kostnader knyttet til tilsyn av avløpsanlegg og saksbehandling etter forurensningsloven dekkes av slamtømmingsgebyrer. Kommunene må sette av tilstrekkelig med personalressurs til å gjennomføre denne tiltaksplanen. Erfaringstall fra andre kommuner er at en i løpet av ett årsverk kan sende ut og følge opp ca. 100-150 pålegg.

Vannforskriften stiller krav om at det skal gjennomføres tiltaksrettet overvåking (miljøundersøkelser) for å sikre et godt kunnskapsgrunnlag før iverksetting av tiltak og for å følge opp effekten av tiltakene. Prinsippet om at «forurensere betaler» gjelder også her, og kostnadene ved overvåkning bør i det minste delfinansieres

av slamtømmingsgebyrer. Én vannforekomst er ofte påvirket av flere faktorer. Overvåkingen bør derfor gjøres i samarbeid mellom og finansieres av flere sektorer. De siste årene er en del miljøovervåking finansiert av skjønnsmidler og overvåkningsmidler fra Fylkesmannen.

I regi av Nordre Fosen vannområde bør det fortløpende sees på muligheter for å søke om eksterne midler til prosjekter for kompetanseheving, samarbeid om miljøprosjekter med andre sektorer m.m. Miljødirektoratet og Fylkesmannen har flere relevante tilskuddsordninger.

Vedlegg 1: Vannforekomster påvirket av avløp fra spredt boligbebyggelse

Informasjonen er hentet fra databasen vann-nett.no. Datagrunnlaget er svært begrenset, og informasjonen i tabellen gir kun en indikasjon. Nye miljøundersøkelser gjennomføres fra 2016 og framover, for å gi sikrere informasjon om tilstanden i vannforekomstene.

Tabell 1: Vannforekomster i Nordre Fosen vannområde som er påvirket av forurensning fra avløp i spredt boligbebyggelse.
Henter fra vann-nett.no 07.04.16.

Vassdrag	Vannforekomst-navn	Vannforekomst ID	Påvirkningsgrad	Økologisk tilstand	Kommune
Eidsvatnet	Tilløpsbekker Eidsvatnet	133-61-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Eidsvatnet	133-37048-L	Middels grad	Svært dårlig	Bjugn
Liavatnet – Barsetvatnet	Okla	134-12-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Liavatnet	134-36977-L	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Bekker til Liavatnet og Barsetvatnet	134-45-R	Middels grad	God	Bjugn
Ryvatnet-Kottengsvatnet	Mølnargårdselva	134-20-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Kottengsvatnet	134-36994-L	Middels grad	God	Bjugn
	Bekk til Kottengsvatnet	134-41-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Ryaelva	134-21-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Ryvatnet	134-36971-L	Middels grad	God	Bjugn
	Bekker til Ryvatnet	134-43-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
Gjølgevatnet	Storelva	134-55-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Store Gjølgevatnet	134-659-L	Middels grad	Moderat	Bjugn
Brekkevattnet – Botngårdselva	Botngårdselva	134-64-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Brekkevattnet	134-37015-L	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Kystbekker landbrukspåvirke de ved Nes	134-77-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Steinvikbekken	134-78-R	Middels grad	Dårlig	Bjugn
	Storlibekken	134-80-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Klakksbekken	134-81-R	Middels grad	Dårlig	Bjugn
	Oldelva	135-107-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Bålsfjorden - Sandnesvågen	0321000032-4-C	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Holkjela	0321020102-C	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Reinvassbekken	137-113-R	Middels grad	Moderat	Osen
	Bekker ved Strand	137-114-R	Middels grad	Moderat	Osen

	Steindalselva	137-39-R	Middels grad	Moderat	Osen
	Tilløpsbekker Hopen	137-51-R	Middels grad	God	Osen
	Tilløpsbekker til Osen	137-57-R	Middels grad	God	Osen
Prestelva	Bliksåsbekken	131-74-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Skråstadbekken	131-76-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Prestelva	131-77-R	Middels grad	Moderat	Rissa
Skauga – Storvatnet	Skauga nedre del	132-77-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Skauga midtre del	132-12-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Bekk ved Skau	132-78-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Riaelva	132-29-R	Middels grad	God	Rissa, Leks vik
	Tilførselsbekker til Storvatnet	132-63-R	Middels grad	God	Rissa, Leks vik
	Storvatnet	132-950-1-L	Middels grad	Moderat	Rissa, Leks vik
	Korsgatabekken	131-38-R	Stor grad	Moderat	Leksvik
	Langbekken	131-25-R	Middels grad	Moderat	Leksvik
Botn	Bekkadalsbekken	132-21-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Tilløpsbekker til Botn: Kora-, Bergs-, Fessabekken	132-39-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Denstadelva/ Hermstadelva	132-40-R	Middels grad	Dårlig	Rissa
	Flytelva, øvre	132-84-R	Middels grad	Dårlig	Rissa
	Flytelva	132-85-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Botn	0320040500-5-C	Middels grad	Moderat	Rissa
	Strømmen i Rissa	0320040500-6-C	Middels grad	Moderat	Rissa
	Refsåa	132-34-R	Stor grad	Moderat	Rissa
	Mindre bekker til Trondheimsfjorden	131-29-R	Middels grad	Moderat	Rissa, Leks vik
	Straumselva nedre	136-23-R	Middels grad	Moderat	Roan
	Prestelva	136-25-R	Middels grad	Moderat	Roan
	Bekker til Hellfjorden	136-35-R	Middels grad	God	Roan
Hoftstadelva	Hoftstadelva, øvre	136-53-R	Middels grad	God	Roan
	Hoftstadelva, nedre	136-54-R	Middels grad	God	Roan
	Lonelva	136-55-R	Middels grad	God	Roan
	Vettavikbekken / Storvikbekken	137-67-R	Middels grad	Moderat	Roan
	Kråkøysundet	0321040201-2-C	Middels grad	Moderat	Roan

	Nesvalen	0321040201-3-C	Middels grad	God	Roan
	Gnaget	0321040201-4-C	Middels grad	God	Roan
	Kråkfjorden	0321040202-C	Middels grad	God	Roan
	Biskopbekken	133-64-R	Ukjent grad	Svært dårlig	Ørland
	Leirdalsbekken	133-65-R	Ukjent grad	Svært dårlig	Ørland
	Dalabekken	133-66-R	Ukjent grad	Dårlig	Ørland
	Røstadelva	133-68-R	Ukjent grad	Dårlig	Ørland
	Kystbekker Ørland nord og vest	134-91-R	Ukjent grad	Svært dårlig	Ørland
	Kråkvåg havn	0320011100-2-C	Ukjent grad	Moderat	Ørland
	Vågen, Storfosna	0320011100-7-C	Ukjent grad	Moderat	Ørland
	Kalvåbekken	133-34-R	Ukjent grad	Moderat	Ørland, Bjugn
	Bekker på Stokkøya, Linesøya og bekker til Linesfjorden/Paulen	136-3-R	Middels grad	Moderat	Åfjord
	Stokksund	0321030600-4-C	Middels grad	Moderat	Åfjord
	Hubekken	135-89-R	Stor grad	Moderat	Åfjord
	Litjvatnet Refsnes	136-41870-L	Ukjent grad	God	Åfjord

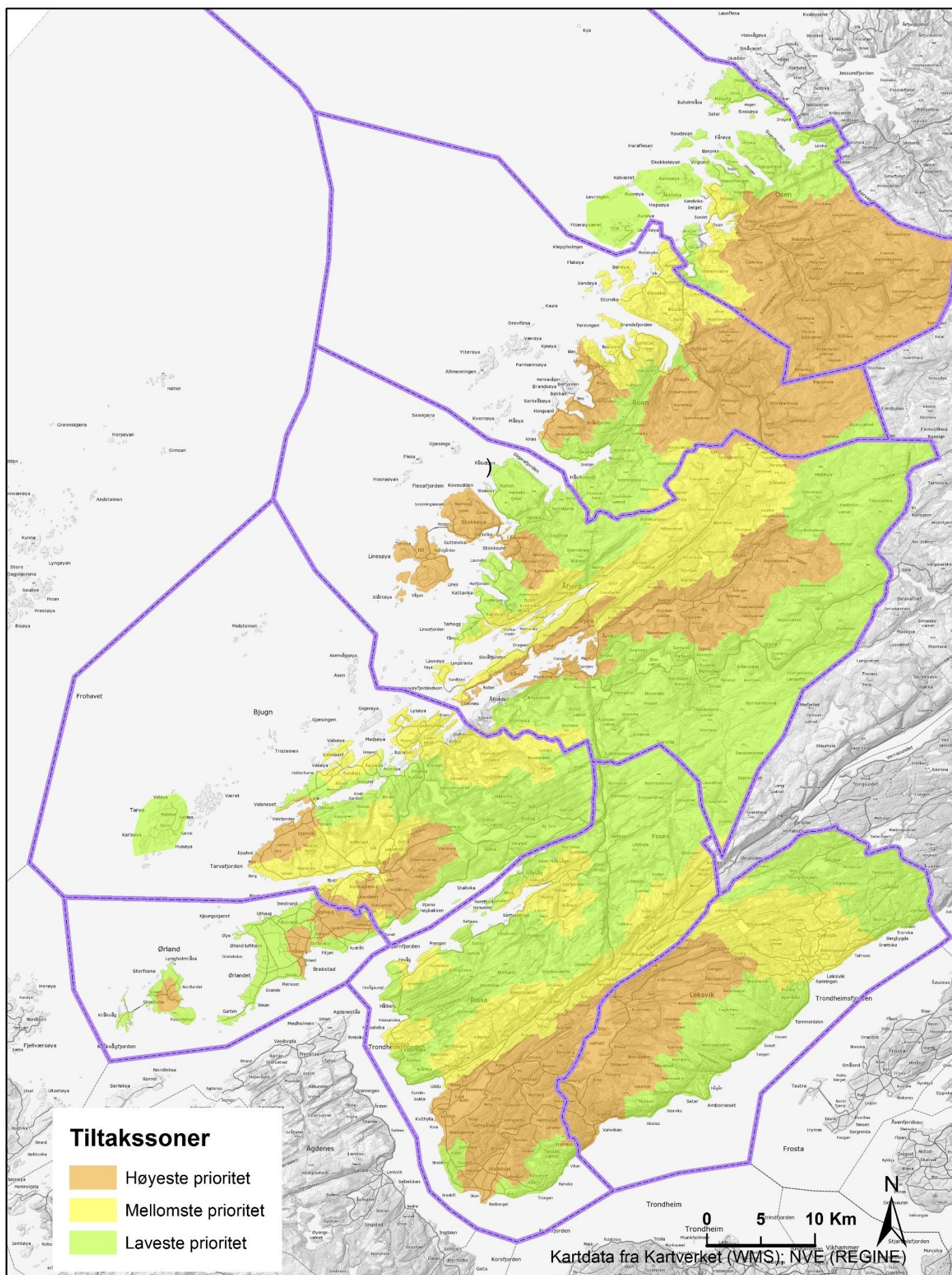
Vedlegg 2: Sonekart

Oransje sone = høyeste prioritet

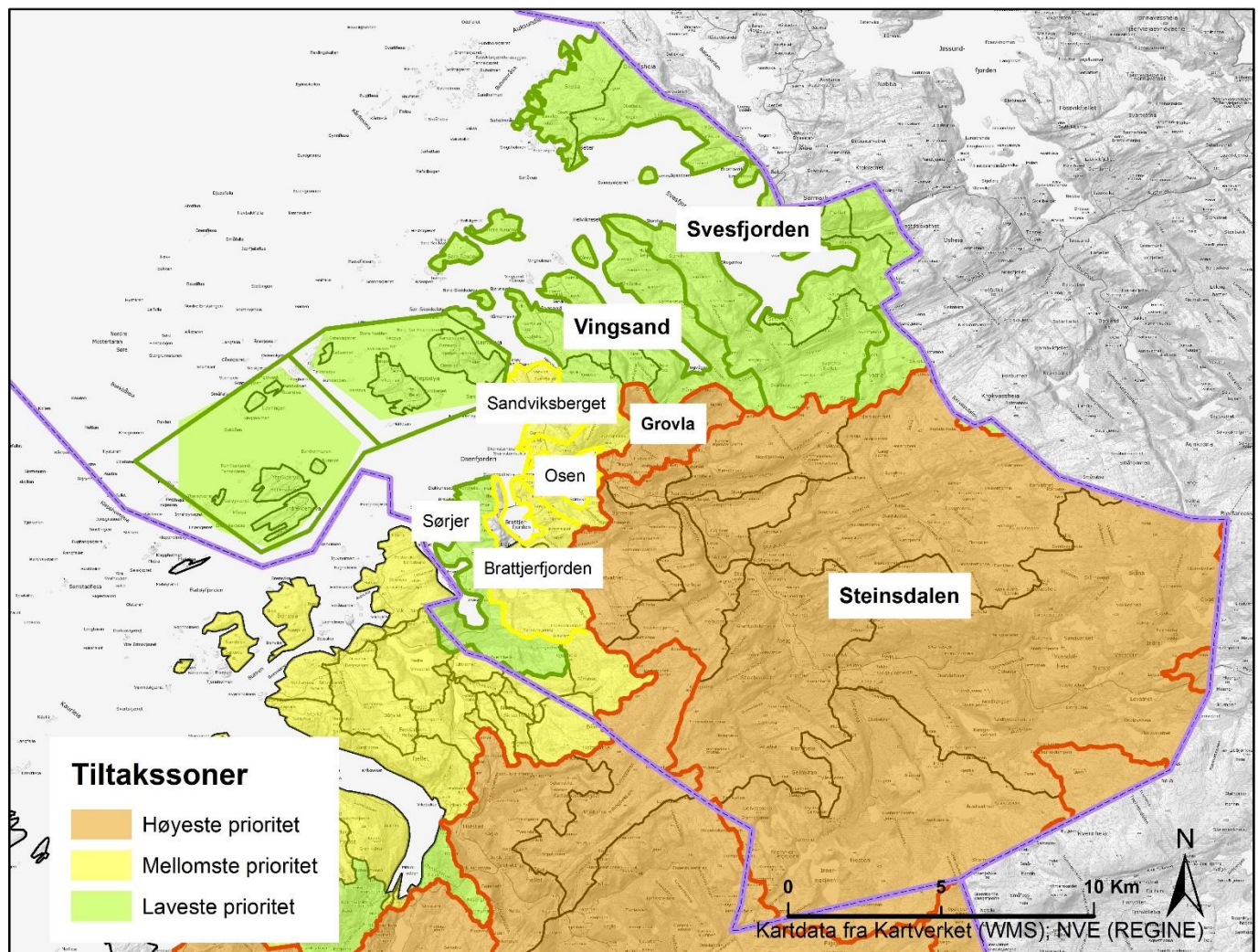
Gul sone = mellomste prioritet

Grønn sone = laveste prioritet

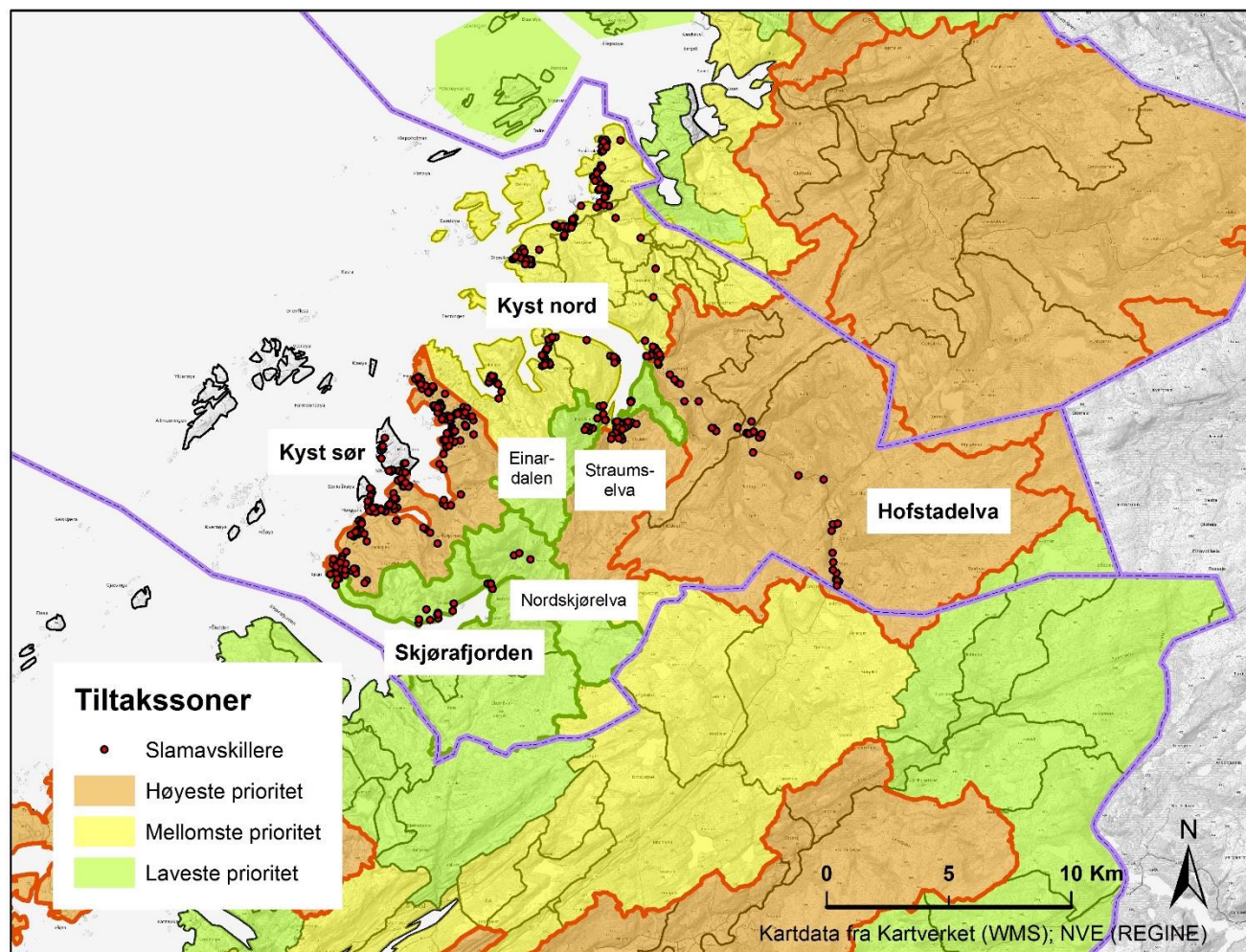
Fargene indikerer ikke økologisk tilstand. Grunnlaget for prioriteringen er en kombinasjon av økologisk tilstand, antall slamavskillere, allerede planlagte prosjekter på kommunalt nett eller spredte avløp, brukerinteresser, potensial for forbedring av økologisk tilstand m.m

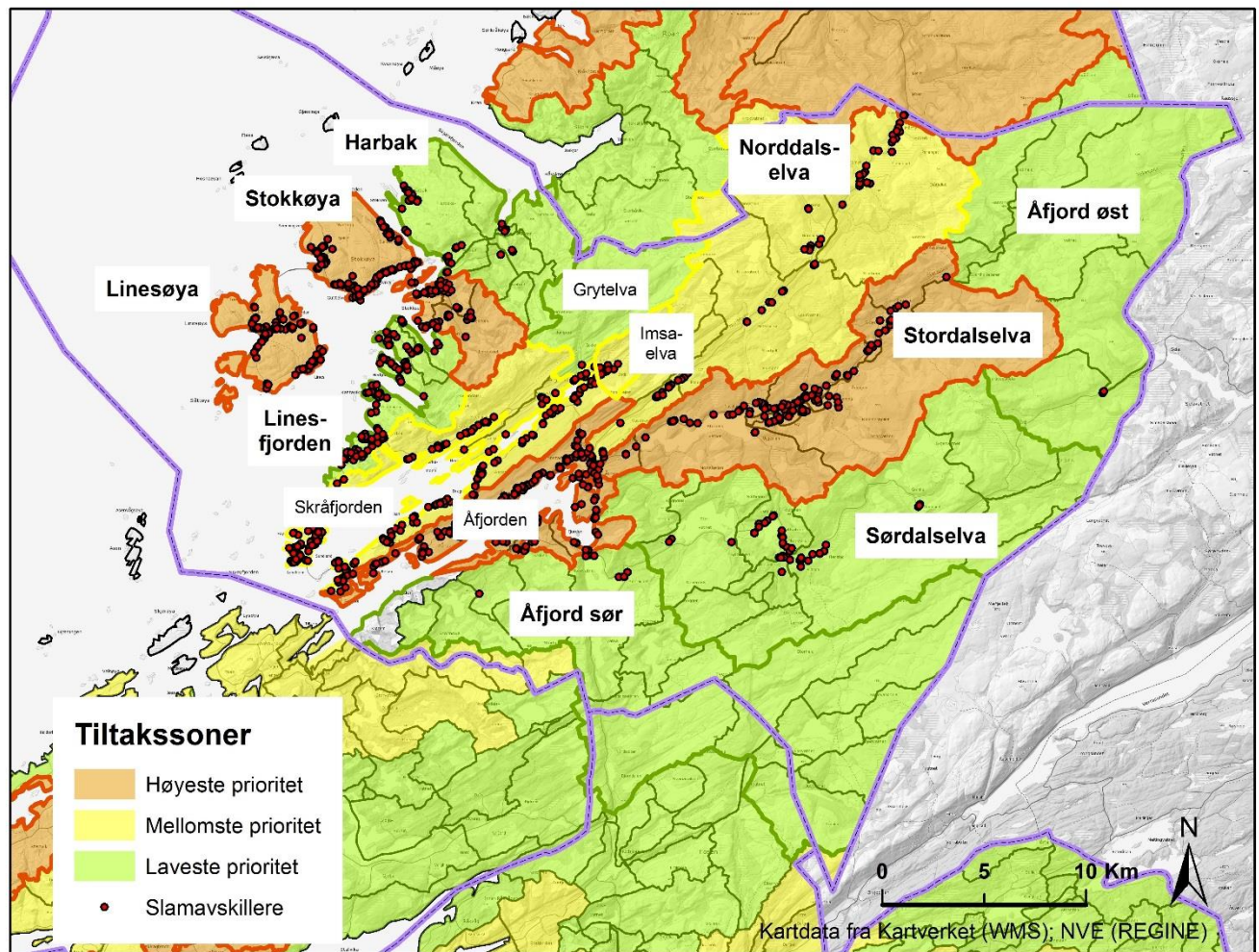
Sonekart for Osen kommune

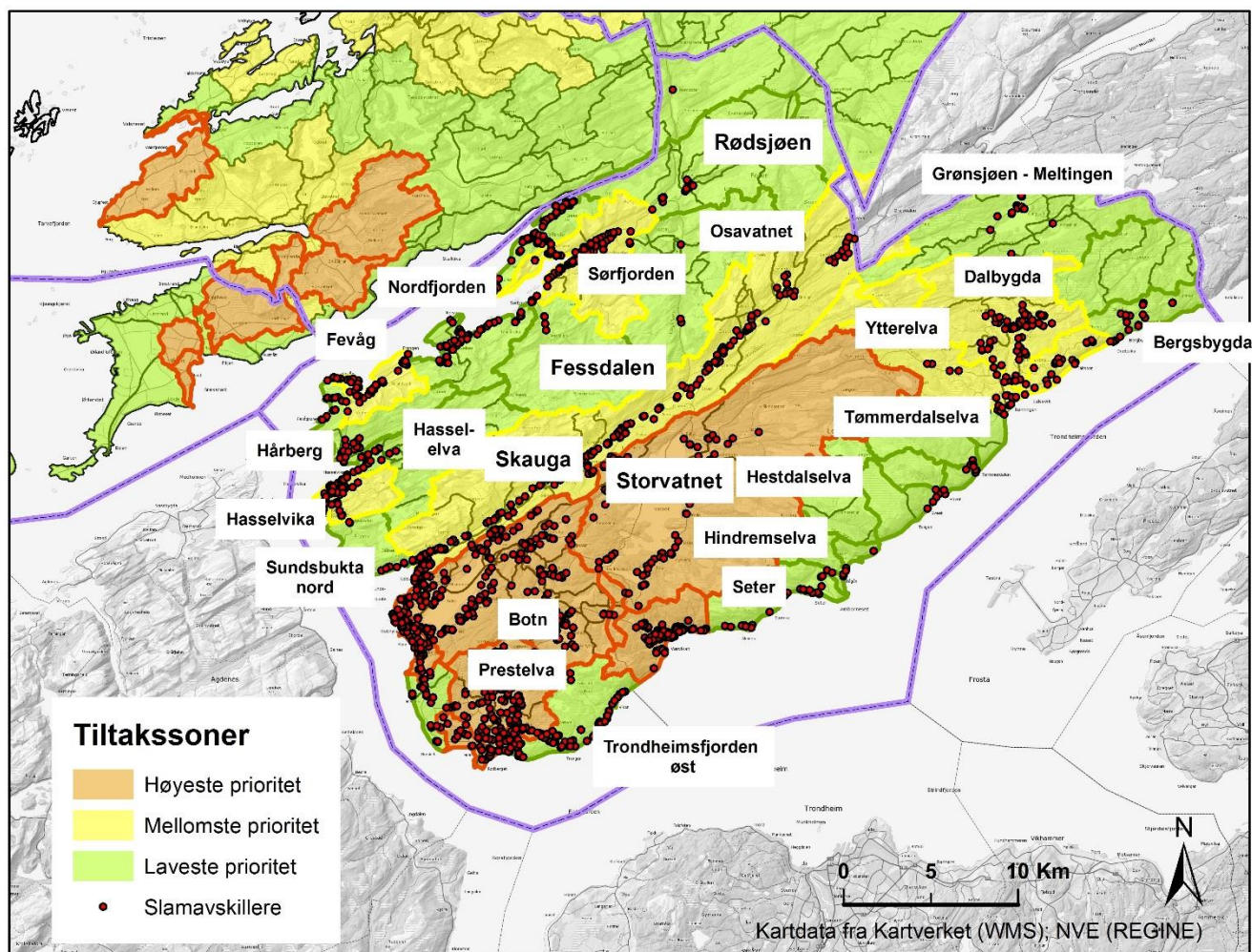
Sonekart for Roan kommune

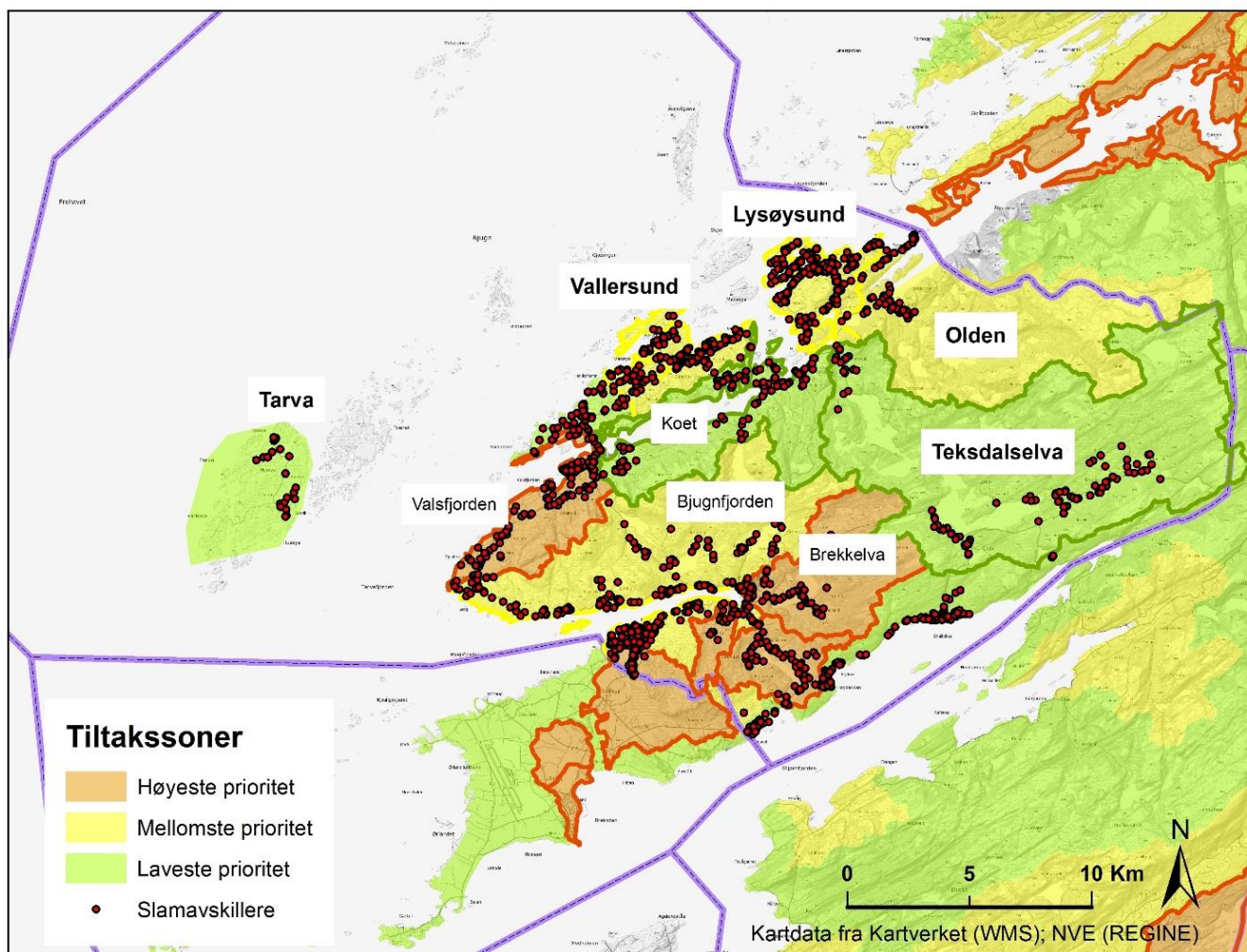
Sonekart for Åfjord kommune

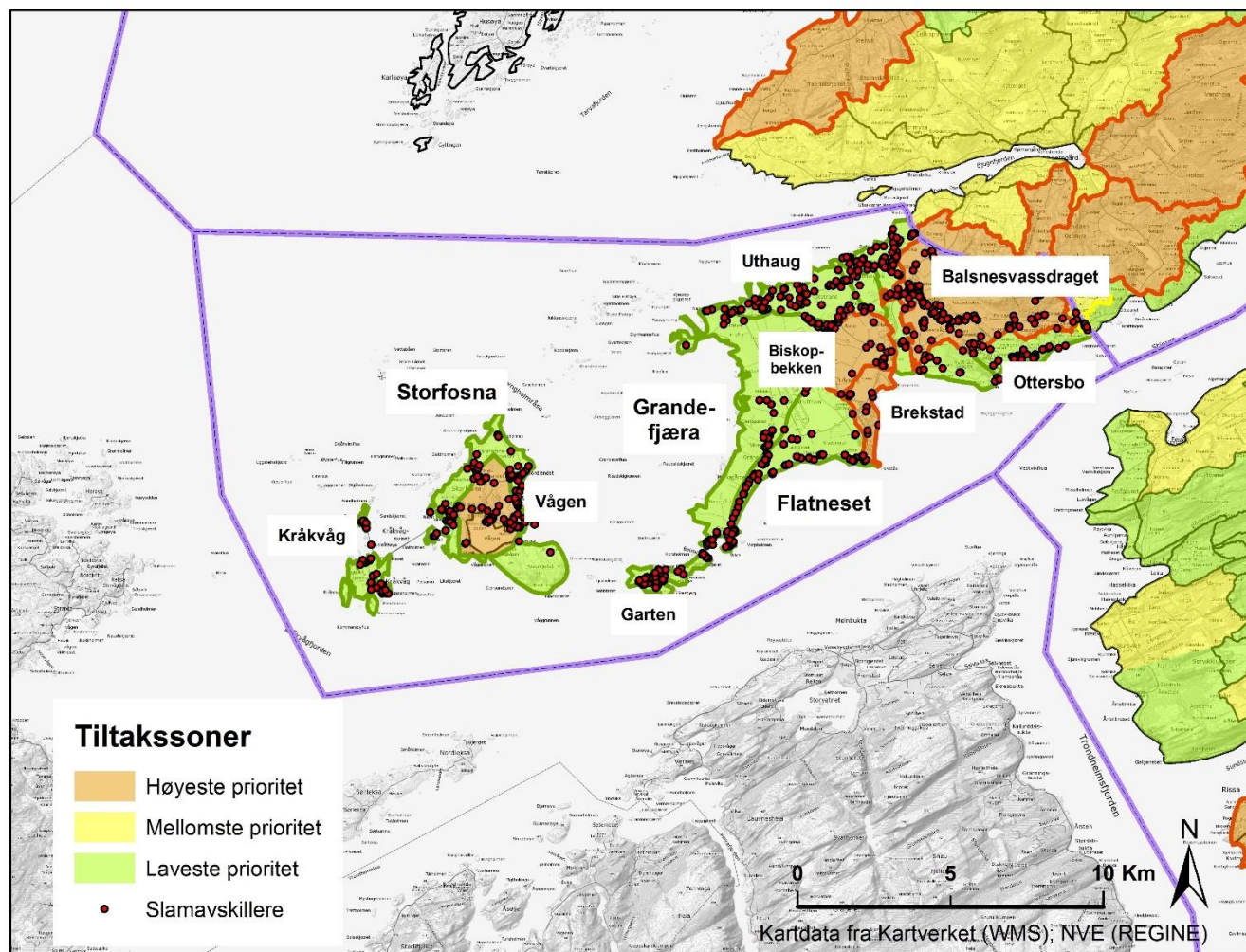
Sonekart for Indre Fosen kommune

Sonekart for Bjugn kommune

Sonekart for Ørland kommune

Vedlegg 3: Eksempler på mulige framdriftsplaner for oppryddingsarbeidet

«Modell 1»

Mål

Kommunene er delt inn i tiltakssoner med ulik prioritering (oransje – gul – grønn). Målet for opprydding i spredte avløp innenfor en tiltakssone er:

- Alle spredte avløpsanlegg i kategori 1-3 (se tabell lenger ned) skal være utbedret
- Forurensning fra avløp skal være begrenset så mye at målet om god økologisk tilstand i vannforekomstene kan nås.

Frister

Følgende frister for å nå målet beskrevet over settes for de ulike sonene:

- Oransje sone: 2021 (prosjektperiode 2017-2021)
- Gul sone: 2027 (prosjektperiode 2022-2027)
- Grønn sone: 2033 (prosjektperiode 2028-2033)

Tabellen under gir retningslinjer for når ulike avløpsanlegg innenfor en sone bør utbedres. Retningslinjene er veiledende, og bør ikke være til hinder for at det etableres private fellesanlegg.

Kategori		Bør utbedres innen
1	Anlegg med utslag til terreng, bekk eller drengroft, eller hvor det er påvist forurensning av tarmbakterier i nærliggende brønner. Boliger uten renseanlegg. Anlegget må snart utbedres	1-3 år
2	Anlegg som drener til vannforekomster med dårligere enn god økologisk tilstand på grunn av forurensning fra avløp, og som ikke oppfyller rensekravene i forurensningsforskriften.	1-4 år
3	- Gamle avløpsanlegg med slamavskillere i gammel/dårlig betong, med registrert vannoppstuvning eller lavt vannivå i slamavskillere, eller kapasitetsproblem i renseanlegget - Kun slamavskillere med utslipp til ferskvann, ikke registrert renseløsning etter slamavskillere. Ikke påvist vannutslag til terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønner. - Eldre sandfilteranlegg, eller infiltrasjonsanlegg med kapasitetsproblemer	2-4 år
4	- Separat klosettøsning med eldre renseanlegg for gråvann - Gamle slamavskillere for alt avløpsvann, men ok vannivå og registrert renseløsning etter slamavskillere. Ikke påvist vannutslag til terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønn	5-10 år

5	Dårlig fungerende anlegg, men med svært lav belastning (1 eldre beboer). Utbedring av anlegget anbefales, men kan evt. utsettes til eierskifte. Det legges da klausul på eiendommen.	-
6	Renseanlegg av nyere dato med god funksjon. Tilfredsstillende rensekravene i forurensningsforskriften	-
7	Tilknyttet kommunalt avløp	-
8	Bolig/hytte uten innlagt vann. Krever ikke utslippstillatelse	-
9	Midlertidig utsettelse kan vurderes etter søknad. Eksempler på slike tilfeller kan være dødsbo, ubebodde/midlertidig fraflyttede hus, kondemnable bygg	-

«Modell 2»

Følgende anleggstyper vil få pålegg om oppgradering:

- Direkte utslipp
- Slamavskiller til terreng
- Slamavskiller til vassdrag
- Sandfilteranlegg eldre enn 10 år, som drenerer til vannforekomst med dårligere enn god økologisk tilstand på grunn av forurensning fra avløp
- Infiltrasjonsanlegg etablert før 1986
- Andre typer anlegg med tilnærmet ingen renseeffekt

Frister for opprydding i hver tiltakssone:

- Oransje: 2021
- Gul: 2024
- Grønn: 2027

«Modell 3»

Tabellen under angir frister for når avløpsanleggene må oppfylle rensekravene i forurensningsforskriften (og evt. lokal avløpsforskrift). Fristene er basert på soneinndelingen, tilstand i resipient, brukerinteresser og anleggenes tilstand.

	Oransje sone	Gul sone	Grønn sone
Anlegg med utslag til terreng, bekk eller drenggrøft, eller hvor det er påvist forurensning av tarmbakterier i nærliggende brønner. Boliger uten renseanlegg. Anlegget må snarlig utbedres (1-3 år).	2019	2022	2025
Dårlig fungerende anlegg, men med svært lav belastning (1 eldre beboer). Utbedring av anlegget anbefales, men kan evt. utsettes til eierskifte. Det legges da klausul på eiendommen.	-	-	-
Bør utbedres innen 3-4 år: - Gamle avløpsanlegg med slamavskiller i gammel/dårlig betong, med registrert vannoppstuvning eller lavt vannivå i slamavskiller, eller kapasitetsproblem i renseanlegget - Kun slamavskiller, ikke registrert renseløsning etter slamavskiller. Ikke påvist vannutslag til	2021	2024	2027

terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønner. - Eldre sandfilteranlegg, eller infiltrasjonsanlegg med kapasitetsproblemer			
Bør utbedres innen 5-10 år: - Separat klosettløsning med eldre renseanlegg for gråvann - Gamle slamavskillere for alt avløpsvann, men ok vannivå og registrert renseløsning etter slamavskillere. Ikke påvist vannutslag til terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønn	2027	2030	2033
Renseanlegg av nyere dato med god funksjon. Tilfredsstiller renskravene i forurensningsforskriften	-	-	-
Tilknyttet kommunalt avløp	-	-	-
Bolig/hytte uten innlagt vann. Krever ikke utslippstillatelse	-	-	-
Midlertidig utsettelse kan vurderes etter søknad. Eksempler på slike tilfeller kan være dødsbo, ubebodde/midlertidig fraflyttede hus, kondemnable bygg	-	-	-

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Postboks 4710 Sluppen
7468 TRONDHEIM

Deres ref:
Vår ref: 2017/82612
Dato: 22.05.2017
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING AV TILTAKSPLAN SPREDTE AVLØP - NORDRE FOSEN VANNOMRÅDE

Mattilsynet mottok 18.04.2017 høring av tiltaksplan spredte avløp - Nordre Fosen vannområde. Dette gjelder for kommunene: Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Leksvik, Rissa og Ørland. Frist for å gi kommentarer eller innspill er satt til 30.05.2017.

Høringen gjelder følgende:

Det legges opp til at avløpssituasjonen skal kartlegges før egen fremdriftsplan for oppryddingsarbeidet vedtas. Denne planen skal senere bli et grunnlag for videre samarbeid om spredte avløp i vannområdet.

Det er sagt at planen vil:

- ha fokus på å redusere forurensningsbelastningen fra spredte avløp til et akseptabelt nivå, slik at god økologisk tilstand i vannforekomstene kan nås.
- Sikre drikkevannskilder(overflatevann og private brønner) mot forurensning fra spredte avløp
- Sikre at ikke forurensning fra spredte avløp hindrer brukerinteressene knyttet til vannet, som f.eks. bading

Mattilsynets vurdering

Som en kommentar er det viktig at tiltaksplanen inneholder en oversikt over oppdrettsanlegg for skjell og fisk i sjøområdene som kan bli påvirket av utslipp fra avløp. Det sto nevnt i planen at en del tiltakssoner drenerer til sjø, det er da viktig at eventuelle oppdrettsanlegg i slike områder blir kartlagt.

Ellers ingen anmerkninger til planforslaget. Mattilsynet vurderer det som positivt at kommunene i Fosen går sammen og lager en felles tiltaksplan for spredte avløp.

Det er også positivt at man her tar hensyn til drikkevannskildene og har laget en oversikt over hvilke vannforekomster som kan bli påvirket av avløp fra spredt boligbebyggelse.

Med hilsen

Tove Marie Hervik

Kopi til Rissa Kommune

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Høring av tiltaksplan spredte avløp Nordre Fosen Vannområde

Rissa Bondelag mener det er positivt med kartlegging av avløpsanlegg og drikkevannskilder og at sikring av kvaliteten av disse, er viktig.

Vi må også huske at det allerede er gjort store effektfulle tiltak i landbruket og avsig til vassdrag er sterkt redusert de siste åra. Landbruket har fortsatt stor fokus på klima og vil ha det også i framtiden.

Vi stiller oss imidlertid svært skeptiske til kostnaden dette vil medføre spesielt for distrikter der offentlig tilknytning ikke er mulig. Vi frykter dette vil føre til at hus blir stående tomme og gårdsbruk nedlagt da det kan fort bli ulønnsomt å koste på gamle hus. Veldig mange vil rett og slett ikke klare et slik tungt økonomisk løft. Dette vil presse prisene på eiendommene i distriktet uheldig høye og de kan bli svært tungsolgte

Tidsfristene er etter vår mening meget korte. Vi foreslår heller en modell vi har hørt enkelte kommuner har, altså at kravet inntreffer ved eierskifte. Dette vil lette det økonomiske trykket noe. Vi vil da også oppnå mindre utslipp men med noe lengre tidsperspektiv før ønsket resultat er oppnådd.

Om fristene skal som foreslått skal gjelde, bør det føre med seg offentlige midler, slik at den økonomiske byrden er overkommelig. Kostnadsforskjellen mellom de som får mulighet til tilknytning av kommunalt avløp og de som må ha privat renseanlegg, bør dekkes av det offentlige. Om ikke vil hele prosjektet være svært distriktsfientlig.

Mvh

Styret i Rissa Bondelag

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Iver Tanem
Miljøvernnavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 21

Vår dato
29.05.2017
Deres dato
18.04.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/3026-461.2
Deres ref.

Rissa kommune
Rådhusvegen 13
7100 RISSA

Fylkesmannens vurdering av tiltaksplan spredte avløp - Nordre Fosen vannområde

Vi viser til tiltaksplan for spredt avløp 2017- 2022 for Nordre Fosen vannområde, med høringsfrist 30.5.2017. Planen er utarbeidet i et samarbeid mellom vannområdets kommuner; Osen, Roan, Åfjord, Leksvik, Rissa, Bjugn og Ørland, med et mål om å kartlegge avløpssituasjonen i kommunene og ta igjen et etterslep i forvaltningen av spredt avløp.

Fylkesmannen mener Nordre Fosen vannområde har gjort et godt arbeid med å lage en kompakt og lettlest plan. Planen beskriver hvordan arbeidet med oppryddingen i private avløpsanlegg skal foregå og hvordan kommunene skal sikre en åpen, informativ og ryddig prosess og skape engasjement for et bedre vannmiljø. Vannområdet har på en god måte forankret dette i arbeidet etter vannforskriften og da spesielt regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag.

Det er imidlertid usikkert i hvor stor grad denne planen forplikter kommunene i å starte opp arbeidet. Det står på side 6 under kapittelet *Fremdriftsplan* at «før en detaljert fremdriftsplan settes opp er det behov for bedre kartlegging av avløpsanleggene og miljøundersøkelser av resipienter». Fylkesmannen mener en slik kartlegging kan være en del av fremdriftsplanen. Med bakgrunn i soneinndelingen vist i vedlegg 2-8, kan fremdriftsplanen starte med miljøovervåkning i oransje sone (høyeste prioritet). Når kunnskapsgrunnlaget er godt nok, iverksettes tiltak her, mens overvåkingen videreføres i gul sone (mellomste prioritet) osv. Tiltakene som gjennomføres for å redusere forurensning fra spredt avløp, bør også følges opp gjennom etterundersøkelser. Dette blir viktig for å få erfaring med effekter av ulike tiltak.

Sonekartene for hver kommune i vedlegg 2-8 er litt vanskelig å lese. De kan med fordel gjøres større (for eksempel A4) og alle kartene bør være i samme målestokk. Kommunegrensene bør bli tydelig markert i hvert kart. Videre bør kartene være i gråtoner, slik at skravuren for hver sone i kommunen kommer tydelig frem.

Kommunegrenser følger ikke nødvendigvis grensene for nedbørsfelt, og tiltak- eller mangel av tiltak kan dermed få effekt i nabokommunen. Ut fra det vi kan lese av kartene i vedlegg 2-8, ser det ut til at dette er hensyntatt i forhold til soneinndelingene. Dette gjør at deler av et nedbørsfelt i for eksempel Åfjord som drenerer til Roan vil få samme prioritet som mottakerkommunen har satt. Dette er et viktig prinsipp som også brukes på internasjonale grenseoverskridende

vassdrag. Vannområdekoordinatoren vil få en viktig rolle i å bistå i prioritering og koordinering.

Når det gjelder mulige framdriftsplaner for oppryddingsarbeidet i vedlegg 9, er det viktig at vannområdet blir enige om én modell alle kommunene skal bruke. Det bør være beskrevet en tydelig prioriteringsrekkefølge både for sonene som inngår i tiltaksplanen og type avløpsanlegg som må oppgraderes. De ulike sonene bør ha en tiltaksperiode, eller frist for tiltaksgjennomføring. Modell 1 og modell 3 ser ut til være gode modeller på framdriftsplaner. Det viktige her er imidlertid at alle kommunene bruker samme framdriftsplan.

Lykke til med det videre arbeidet!

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
Ass. miljøverndirektør

Iver Øfsti Tanem
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

 vann fra fjell til fjord			
Referat		Vannområdeutvalget – Nordre Fosen Vannområde	
Tid (dato, fra kl til kl):		16.06.17, kl. 10-11:30	Sted: Åfjord, kommunestyresalen
Innkalt av (avd og person):		Ingrid Hjorth	
Ordstyrer:	Jon Husdal	Referent:	Ingrid Hjorth
Deltakere:	Jon Husdal, Åfjord Erik Jakobsen, Roan Rune Schei, Rissa Trygve Rånes, Osen Kurt Håvard Myrabakk, Leksvik PerOdd Solberg, Bjugn Ingrid Hjorth, prosjektleder		
Frafall			

Sak	Avklaringer/ Konklusjon	Ansvarlig	Tids- frist
2017/6	Høring av tiltaksplan spredte avløp – innkomne høringsinnspill og plan for videre politisk behandling. Det har kommet inn tre høringsinnspill. Under følger vannområdeutvalgets vurdering av disse: - Mattilsynet (vedlegg 1): påpeker at tiltaksplanen bør inneholde en oversikt over oppdrettslokaliteter for skjell og fisk. <u>Vannområdeutvalgets vurdering av høringsinnspillet:</u> Vannområdeutvalget vurderer det ikke nødvendig å endre på planutkastet på bakgrunn av dette høringsinnspillet. Opprydding i spredte avløp vil føre til mindre forurensning ved oppdrettslokaliteter. Områder med oppdrettsvirksomhet vil bli prioritert for opprydding i spredte avløp - Rissa Bondelag (vedlegg 2): Er positive til kartlegging av avløpsanlegg og sikring av drikkevannskilder, men er skeptiske til kostnadene som kan påløpe. Mener også at tidsfristene som skisseres er for korte. Foreslår at krav om oppgradering av avløpsanlegg kan inntre ved eierskifte og at kostnadsforskjellen mellom privat og offentlig avløp kan dekkes av det offentlige. <u>Vannområdeutvalgets vurdering av høringsinnspillet:</u> Kostnadsspørsmålet har vært diskutert i vannområdeutvalget flere ganger i løpet av planarbeidet. Løsningen der krav om oppgradering av avløpsanlegg inntre ved eierskifte har også blitt drøftet tidligere, og er også tatt med i eksemplene på mulige framdriftsplaner, modell 1 og 3 i vedlegg 9 i planutkastet. Framdriftsplan for arbeidet skal ikke vedtas før kommunene har gjennomført en kartlegging av avløpssituasjonen.		

Sak	Avklaringer/ Konklusjon	Ansvarlig	Tids- frist
	Når framdriftsplanen skal utarbeides vil spørsmål rundt tidsfrister og prioritering utredes grundigere. - <i>Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (vedlegg 3)</i>: Er usikker på om tiltaksplanen er forpliktende nok i arbeidet med spredte avløp, og mener at planen burde ha inneholdt en klarere framdriftsplan. Påpeker viktigheten av at alle kommunene følger samme framdriftsplan. Etterlyser bedre kart som viser soneinndelingen. <u>Vannområdeutvalgets vurdering av høringsinnspillet</u>: Forslagene til mulige framdriftsplaner i vedlegg til planen er tenkt videreutviklet og vedtatt på et senere tidspunkt. Årsaken til dette er at kommunene ikke har oversikt over hvor mange avløpsanlegg det er som faller innunder de ulike kategoriene i framdriftsplanene i vedlegget. Det er behov for å justere framdriftsplanen på en slik måte at arbeidsbyrden knyttet til saksbehandling blir omtrent lik fra år til år. Derfor ønskes en kartlegging før endelig framdriftsplan vedtas. Vannområdet er allerede i gang med overvåkning av resipientene i «oransje soner», og har fått på plass et greit kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av spredte avløp i disse sonene. Nå det gjelder hvor forpliktende planen er ovenfor deltakerkommunene: Samtidig med sluttbehandling av planen i kommunestyrene skal kommunestyrene behandle en sak som dreier seg om videreføring av prosjektperioden for vannområdet. I denne sammenhengen foreslås at prosjektperioden forlenges tom. 2021, og at prosjekt spredte avløp bakes inn som en del av driften i vannområdet. I driftsbudsjettet til vannområdet fram tom. 2021 er det satt opp at kommunene finansierer en felles fulltidsstilling innenfor spredte avløp. I 2016 vedtok de fleste kommunene i vannområdet å øke slamtømmingsgebyrene for 2017 for å kunne finansiere denne fulltidsstillingen. Ny «koordinator for spredte avløp» er i ferd med å ansettes. Ansettelsen av en koordinator for spredte avløp, sammen med kommunestyrevedtak om deltakelse i og finansiering av prosjektet vil sikre framdrift i prosjektet, til tross for at tiltaksplanens framdriftsplan ikke er vedtatt enda. Innstillingen fra vannområdet er dermed at innspillet fra Fylkesmannen ikke trenger å medføre endringer i plandokumentet, utover at sonekartene gjøres mer oversiktlige. Se planutkast til andregangsbehandling (vedlegg 4) – planutkastet er ikke endret vesentlig etter høring. Plan for videre politisk behandling Vannområdeutvalget går inn for følgende plan for videre politisk behandling av tiltaksplanen: - Tiltaksplanen behandles i hver enkelt kommune i august-september (utvalg eller kommunestyre). - Tiltaksplanen går deretter tilbake til vannområdeutvalget, som fletter sammen eventuelle ulikheter i vedtakene og forbereder sluttbehandling i kommunestyrene - Sluttbehandling i kommunestyrene		

Sak	Avklaringer/ Konklusjon	Ansvarlig	Tidsfrist
	Med denne saksgangen håper vannområdeutvalget å få likelydende vedtak i alle kommunene. På bakgrunn av innspillene som kom fram i vannområdeutvalget har prosjektleder skrevet utkast til saksframlegg for andregangsbehandling av tiltaksplanen – se vedlegg 5.		
2017/7	<i>Nordre Fosen vannområde etter 2017 – videreføring og organisering</i> Vannområdeutvalget drøftet tidsrammene for prosjekt spredte avløp. I forslaget til saksframlegg er det foreslått å videreføre finansieringen av en fulltidsstilling innen spredte avløp tom. 2021. Arbeidsgruppa har lagt opp til at «koordinatoren for spredte avløp» skal jobbe med saksforberedende oppgaver, informasjonsarbeid, folkemøter m.m. etter kartleggingsfasen. <i>Vannområdeutvalget kom fram til følgende:</i> budsjettet for spredte avløp i forslag til saksframlegg for videreføring av Nordre Fosen vannområde endres ikke, men det bør ikke indikeres at prosjektet skal finansieres av slamtømmingsgebyr etter 2019. Ellers stiller vannområdeutvalget seg bak arbeidsgruppas forslag til prosjektperiode, organisering og budsjett. Se vedlegg 6 for justert saksframlegg.		
2017/8	<i>Kort oppdatering om hva som skjer i vannområdet</i> Prosjektleder ga en statusoppdatering om prosjektgjennomføring i vannområdet, på bakgrunn av vedtatte aktivitetsplan. (Aktivitetsplanen kan leses på http://www.vannportalen.no/globalassets/vannregioner/trondelag/trondelag---dokumenter/vannomrader---trondelag/nordre-fosen/aktivitetsplan-2017.pdf)		
Neste møte	Neste møte blir i Leksvik. Agenda for møtet blir: klargjøring for politisk behandling av tiltaksplan spredte avløp i kommunestyrene, for å forsøke å få likelydende vedtak. «Bekkedag» for politikere, med demonstrasjon av elfiske/bunndyrsundersøkelser. Vannområdeutvalget satte av datoen 25. oktober, men se e-post for forslag til endring av denne til 2. oktober.		

Vedleggsliste:

- Vedlegg 1: Høringsinnspill fra Mattilsynet
- Vedlegg 2: Høringsinnspill fra Bondelaget
- Vedlegg 3: Høringsinnspill fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
- Vedlegg 4: Planutkast til andregangsbehandling (med unntak av at sonekartene skal gjøres penere før andregangsbehandling)
- Vedlegg 5: Utkast til saksframlegg, andregangsbehandling av tiltaksplan spredte avløp – høsten 2017
- Vedlegg 6: Justert saksframlegg for videreføring av Nordre Fosen vannområde – høsten 2017
- Vedlegg 7: Referat fra møte i vannområdeutvalget 08.02.17

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/74	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

BORGERLIG VIGSEL - OVERFØRING AV MYNDIGHET TIL KOMMUNEN - ORGANISERING OG REGLEMENT

Rådmannens innstilling

- Kommunestyret vedtar reglement for borgerlig vigsel i Ørland kommune datert 16.10.2017
- Reglementet gjelder fra det tidspunkt vigselmyndigheten overføres til kommunene og for en periode på to år

Sakens bakgrunn og innhold

I statsråd den 01.09 2017 ble det vedtatt endringer i ekteskapsloven med virkning fra 1. januar 2018. Departementet informerte tidligere i år kommunene og domstolene om hva lovvedtaket innebærer, og særlig om hvilke forberedelser kommunene bør begynne med.

Konsekvenser for kommunen

Lovendringer i ekteskapsloven innebærer at vigselmyndighet overføres fra notarius publicus, herunder dommere i tingretten og Oslo byfogdembete, til ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte. Ordfører og varaordfører er gitt vigselmyndighet direkte i loven. Andre folkevalgte eller ansatte i kommunen kan innvilges samme myndighet av kommunestyret.

Lovgiver forutsetter at kommunens tilbud skal være godt og tilgjengelig. Det er også uttalt at det er viktig at kommunen legger til rette for vigsels seremonielle karakter. Bruk av egnede lokaler vil være av betydning for hvordan vigselsseremonien oppfattes.

Antall gjester pr vigsel kan variere og det må tas høyde for bruk av lokaler som rommer et visst antall.

Hvem skal kommunen vie

Lovendringen innebærer en lovfestet plikt til å ha et kommunalt vigselstilbud for egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Av lovproposisjonen følger det at det er tilstrekkelig at én av paret som ønsker å gifte seg er bosatt i kommunen for atplikten gjelder. Kommunen kan imidlertid velge å tilby vigsler også for innbyggere i andre kommuner.

Kostnader

For lovgiver er det et viktig prinsipp at kommunens alminnelige vigselstilbud skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge.

Dersom kommunen åpner for at vigsler kan skje utenfor kommunen ordinære lokaler, utover ordinær åpningstid eller for folk som ikke er bosatt i kommunen, kan kommunen kreve å få dekket merkostnader ved dette. Dette kan for eksempel være utgifter til vigsleren og kostnader knyttet til bruk av kommunens lokaler.

Kommunen må regulere hvilke kostnader som kreves dekket, og man må avtale dekning av kostnader med paret som skal gifte seg på forhånd. Det vil ikke være anledning for kommunen til å ta betaling for gjennomføring av vigsler ut over dekning av nødvendige, påregnelige, merkostnader.

Gjennomføring av vigslene

Vigsler skal bruke et fastsatt vigselsformular, men det er rom for å tilpasse seremonien med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudeparet ønsker det. En vigsel tar ca 15 minutter.

Vigselsformularet, som er en tekst som vigsler leser under seremonien, skal benyttes ved gjennomføring av borgerlige vigsler, jf. ekteskapsloven § 15. Vigselsformularet.

Oppgavens omfang

Det er selvsagt vanskelig å vite hvor mange vigsler man kan regne med pr. år. Man må anta at noen som er bosatt i Ørland ønsker å gifte seg i andre kommuner, mens noen fra andre kommuner vil ønske å gifte seg i Ørland kommune. Anslag for borgerlige vigsler i Ørland kommune ligger på ca 10 i året.

Økonomiske konsekvenser

Slik forslag til reglement fremmes vil kommunale vigsler ikke ha direkte økonomiske konsekvenser for kommunen, dersom vigslene foregår innenfor kommunens normalarbeidstid. Indirekte vil det for kommunen være kostnader knyttet til denne oppgaven, både fordi det er ytterligere en oppgave som medfører en viss grad av administrasjon og fordi bruk av lokaler og klargjøring kan medføre utgifter.

Dersom det er behov for administrativ bistand utenfor kommunens normalarbeidstid, vil det kunne medføre utbetaling av overtid for kommunens ansatte i henhold til arbeidsmiljølovens regler.

Det forutsettes at vielser med den nye lovendringen inngår i ordførers/varaordførers plikter og at godtgjøringen for disse også dekker denne oppgaven.

Selve seremonien

Vigsler har ansvaret for at brudepar og gjester tas imot, forbereder og organiserer papirer mv. Paret som skal vies får på forhånd beskjed om å møte ett kvarter før tildelt vigseltidspunkt, under den tiden sjekkes legitimasjon til begge slik at det er samsvar med på forhånd foreliggende prøvingsattest. Prøvingsattest har gyldighet i kun fire måneder og utstedes av skatteetaten/folkeregisteret. Av denne årsak, får man hos tingretten aldri reservert vigseltidspunkt tidligere enn fire måneder før selve vielsen. For at vigsel skal gjennomføres må prøvingsattest foreligge. Etter vielsen blir melding om foretatt vigsel underskrevet av ektepar og to vitner, samt den som utfører vielsen. Brudeparet får, før de forlater lokalet, med seg en midlertidig vigselsattest. Original vigselsattest blir i ettertid utstedt av Skatteetaten.

Åpningstider

Ørland kommune åpner for tilbud om vigsel en dag pr uke, fortrinnsvis på fredager og innenfor kommunens normale åpningstider. Ved spesielle behov eller ønske om andre dager enn fredag eller utenfor normalåpningstiden, kan vigsler selv vurdere om det er mulig å imøtekomme parets ønsker. Kostnader som eventuelt påløper utover kommunens normaltilbud for vigsler dekkes av paret selv.

Vigselsantrekk

En vigsel er en formell handling. Dette krever at den som vigsler og andre ressurser som deltar under seremonien er pent kledd. I tingretten er vigsler iført dommerkappe. Et tilsvarende antrekk for kommunen kunne være for menn; kleskoden mørk dress med hvit/lys skjorte og slips, og for kvinner; kjole eller drakt med skjørt eller bukse. Ved valg av antrekk vektlegges det å velge nøytralt og pent hvor en har respekt for at brudefolket er hovedpersonene. Når ordfører eller varaordfører vier, bæres ordførerkjede. Øvrige vigslere bærer kommunevåpenet på jakkeslaget/kjolen.

Administrasjonens vurdering

Vigselsmyndighet bør i tillegg til lovens § 12, der det fremgår at vigsel kan foretas av ordfører eller varaordfører, også delegeres til egnede personer innen administrasjon i kommunen.

I tillegg til reglement som legges frem i forbindelse med saken, må det utarbeides en rutine/tjenestebeskrivelse for gjennomføring av vielsene.

Rutinen vil i hovedsak bestå av praktiske forhold og det anbefales at administrasjonen får anledning til å utforme rutinene og revidere dem etter behov.

Kommunestyret må også ta stilling til om man skal åpne for å vigsle par der ingen av brudefolkene er bosatt i Ørland kommune. Det er ikke utenkelig at det vil være et tilbud som hyttefolk, besøkende m.v. ønsker å benytte seg av.

Å finne egnede lokaler for vigsler, er et pågående arbeid som administrasjonen arbeider videre med.

Det kan ikke utelukkes at enkelte brudepar ønsker å ha vielsen i andre lokaler eller utendørs. Administrasjonen mener det bør åpnes for dette, men at vigsler må godkjenne vigselsstedet og opplegget for vigselen på forhånd. Praktiske forhold må her avklares.

Administrasjonens vurdering er at man i størst mulig grad bør konsentrere vigslene, og foreslår å åpne for at en dag i uken kan brukes til borgerlige vigsler, fortrinnsvis fredager innenfor normalarbeidstiden. Det anbefales i tillegg at vigsler selv får anledning til å gjøre justeringer i planene, da etterspørsel i forhold til årstid og eventuelle spesielle ønsker i forhold til tid og sted antagelig vil variere.

Når det gjelder gjennomføringen av vigselen bør kommunens oppgaver avgrenses til selve vigselsritualet. Øvrige rammer for vigselen må besørges av brudeparet selv: pynt, dekorasjoner, musikk eller andre kunstneriske innslag.

Selve vigselen skal i utgangspunktet være gratis, og det skal kun være merkostnader knyttet til vielsen som kommunen eventuelt kan kreve at brudeparet betaler for.

Vigsel og bruk av kommunale lokaler/eiendom skal ikke koste noe (jf. lovgivers intensjon), heller ikke for brudepar som ikke er bosatt i Ørland, men at alle andre kostnader dekkes av brudeparet selv. Dette omfatter eventuell leie av andre lokaler, pynt, dekorasjoner, musikalske innslag m.m.

Dersom vigslene foregår utenfor normalarbeidstiden eller i helgene, kan det medføre overtid for administrasjonen, dersom det er behov for administrativ bistand. Inndekning av denne utgiften vil være innenfor hva lovgiver mener man kan kreve dekket av brudeparet.

Administrasjonen anbefaler at man foreløpig ikke reglementsfører at brudeparet dekker eventuell overtid, da det ikke legges opp til vielser utenfor normalarbeidstiden/i helgene, og at det også er uklart hvorvidt det er behov for administrativ bistand.

Hvis det åpnes for at den/de som foretar vigsler også kan vigsle brudepar utenfor kommunens grenser, må dette organiseres av brudeparet selv i tillegg til at brudeparet også må dekke merkostnader kommunen får på grunn av dette.

Kommunens innbyggere informeres om tilbudet rundt borgerlig vigsel som gjelder fra 01.01.2018 via kommunens hjemmesider og sosiale medier.

Borgerlig vigsel er en helt ny oppgave for kommunen som man ikke helt kjenner konsekvensene av.

Vedlegg:

1 Reglement for borgerlig vigsel i Ørland kommune

NOTAT

Deres ref.

Vår ref.
12222/2017/F82/SNOGLO

Dato
16.10.2017

REGLEMENT FOR BORGERLIG VIGSEL I ØRLAND KOMMUNE

Reglement vedtatt av kommunestyret i sak den 26.10.2017.

Fra 1. januar 2018 overføres ansvaret for gjennomføring av borgerlige vigsler fra tingretten til kommunene. Lovendringen innebærer at vigselsmyndigheten overføres fra tingretten til ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet.

1. Vigselsmyndighet

Personer med vigselsmyndighet må enten ha et ansettelsesforhold eller være folkevalgt i kommunen

- Vigsler foretas primært av ordfører eller varaordfører
- Vigselsmyndighet delegeres også til rådmann og kommunalsjefene

2. Hvem kan vigsles

Alle kan vigsles i Ørland kommune, uansett bosted

3. Sted for vigsel

- Seremonirom eller annet egnet lokale administrasjonen har valgt ut
- Vigselen kan også foretas på sted som paret selv har valgt. Ørland kommune (vigsleren) forbeholder seg retten til å godkjenne sted for vigselen

4. Tidspunkt for vigsel

Ørland kommune åpner for vigsel *en dag pr uke*, primært på fredager innenfor kommunens normalåpningstid. Vigsleren selv har myndighet til å vurdere vigsel på andre dager eller tidspunkt for å imøtekomme paret som skal gifte seg

5. Rammer for vigselen

Ørland kommune har ansvaret for selve vigselsseremonien og standard tilrettelegging av egnet og høytidelig innredet vigselsrom. Pynt, dekorasjoner, musikk eller andre kunstneriske innslag organiseres og bestilles av paret selv.

6. Kostnader

- a. Vielsen er gratis

- b. Bruk av kommunale lokaler/eiendom er gratis. Eventuell leie av andre lokaler bestilles og dekkes av paret selv
- c. Kostnader til pynt, dekorasjoner, musikk og øvrige innslag ved vielsen dekkes av paret selv
- d. Dersom paret ønsker å vigsles utenfor fastsatt vigselstilbud eller kommunens grenser, men at vigsleren skal være fra Ørland kommune, må dette organiseres av paret selv. Paret må dekke reiseutgifter for vigsleren og andre merutgifter dette medfører for kommunen
- e. Påløper det utgifter som må dekkes av paret selv, skal dette kommuniseres ut godt på forhånd

7. Rutine for gjennomføring av vigsel

- a. **Vigselsformularet** setter et minimumskrav til innhold i vigselen, er fastsatt ved kongelig resolusjon og **skal** benyttes ved borgerlig vigsel. Det er rom for å tilpasse seremonien med eksempelvis sang, musikk, utveksling av ringer, tekstlesing e.l.
- b. Det settes av 15 minutter pr. vigsel. Selve vigselsformularet tar ca 5 minutter. Paret selv har da 10 minutter tilgjengelig for egne aktiviteter i forbindelse med seremonien
- c. Vigselen kan foregå på både norsk og engelsk. Dersom en av partene ikke forstår et av disse språkene, plikter disse selv å stille med kvalifisert tolk og dekke utgiftene forbundet med dette

Rådmannen har myndighet til å fastsette rutiner for gjennomføring av vigsler i Ørland kommune

8. Informasjon om reglement og rutiner

Reglement og rutiner for vigsler i Ørland kommune kunngjøres på kommunens hjemmesider og sosiale medier

Med hilsen

Britt Brevik
leder Infotorget

Dette er et elektronisk godkjent dokument.

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/7	Komite for oppvekst, kultur og idrett	05.10.2017
17/75	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

ORGANISATORISK INNPLASSERING AV UNGDOMMENS HUS

Rådmannens innstilling

Komite for oppvekst, kultur og idrett fremmer saken til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Ungdommens hus innplasseres organisasjonsmessig under Ørland kultursenter/Ørland kulturforetak fra budsjettåret 2018.
2. Økonomiske rammer til 40 % lederstilling for ungdommens hus overføres fra oppvekst til Ørland kultursenter.

Sakens bakgrunn og innhold

Komite for oppvekst kultur og idrett har bedt om at administrasjonen legger fram et forslag til endret organisatorisk innplassering av ungdommens hus. Det er et ønske om at aktiviteten i ungdommens hus i større grad samordnes med tanke på økt samhandling med andre mulige kultur- og fritidstilbud for barn og unge i Ørland kommune.

Folkehelsevurdering

Ungdom trenger sosial kompetanse. Aktiviteter i klubben er derfor ikke bare et mål i seg selv, men også et middel til samhandling og toleranse. Personlighet, identitet, normer og verdier utvikles både i familien, i samvær med andre voksne og sammen med jevnaldrende. I ungdommens hus får de unge utviklet sosiale ferdigheter som konfliktløsning, samarbeid, lære å ta ansvar og tilpasse seg demokratiske strukturer og regler. Utviklingen av slike ferdigheter kan utvikles spesielt godt gjennom deltakelse i f. eks klubben styre. De voksne skal ikke ta konfliktene fra de unge, men hjelpe dem å klargjøre dem, forstå dem, angripe dem og løse dem.

Alle ungdommer har positive ressurser, og den voksne fungerer derfor ofte som «ressursspeider». Fritidsklubben er en viktig arena for mestring. Ungdom får muligheten til å prøve og feile innenfor trygge rammer. Når ungdom får følelsen av at «Dette er noe jeg kan!» eller «Dette er jeg faktisk flink til!», får de en styrket selvfølelse og selvtillit som igjen kan føre til at de lettere mestrer oppgaver på andre arenaer i livet.

Administrasjonens vurdering

Ungdommens hus er en arena der ungdommer i begynnelsen av tenårene kan ha et treffsteder for mindre voksenstyrte aktiviteter. Mange søker seg bort fra prestasjonspress og mot det uformelle samværet med jevnaldrende. Ungdom ønsker i denne perioden av livet ofte aktiviteter som er uforpliktende, uformelle og som har kortsiktige mål. Ungdommens hus «Månen», kan være nettopp en slik møteplass hvor det legges til rette for samvær med

jevnaldrende i trygge omgivelser. I dag er mange fritidstilbud spesialiserte. Interesse og ferdigheter innenfor en bestemt aktivitet er ofte avgjørende for deltakelse. Aktivitetstilbudet på «Månen» krever derimot verken spesielle ferdigheter eller kunnskaper for å delta, og det kreves heller ikke god økonomi. Her møtes ungdom med ulik kulturell og sosial bakgrunn, og ulike verdisyn og interesser møtes. Dette er en styrke og et fortrinn med ungdommens hus.

Mål for aktiviteten i ungdommens hus:

- Være en møteplass hvor ungdom opplever trygghet og tilhørighet uavhengig av bakgrunn og ferdighet.
- Være en mestringsarena for sosial og kulturell kompetanse hvor ungdom har reell innflytelse.
- Være et alternativ og et supplement til det frivillige lag og foreningsliv.
- Være en rusfri arena og drive holdningsskapende i forhold til rusmidler.

På «Månen» skal de unge ha reell innflytelse. Aktivitetene skal foregå på de unges premisser og i størst mulig grad styres av de unge selv. På «Månen» skal de unge selv delta i planleggingen, utformingen og gjennomføringen av det som skjer i klubben. De unge lærer at deres deltakelse er nødvendig for at ting skal skje. Dette gir grunnlag for læring og utvikling. Medbestemmelse og brukerstyring skaper tilhørighet og eierforhold og hjelper oss å kvalitetssikre tilbudet. Ungdom vet selv hva som er interessant og hva de ønsker.

Organisatorisk innplassering under Ørland kultursenter vil kunne støtte opp om ønsket utvikling og økt samhandling med andre aktiviteter for barn og unge. Ungdommens hus «Månen», vil bl. annet kunne utvikles som en arena der barn og unge får vist fram sine talenter oftere og i større grad enn hva man får til i dag.

Saksprotokoll i Komite for oppvekst, kultur og idrett - 05.10.2017

Behandling:

Fra drøftingen: Det er viktig at det legges vekt på at ungdommens hus skal være en rusfri arena og at styret er gode representanter i dette arbeidet.

Votering

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak:

Komite for oppvekst, kultur og idrett fremmer saken til kommunestyret med følgende innstilling:

3. Ungdommens hus innplasseres organisasjonsmessig under Ørland kultursenter/Ørland kulturforetak fra budsjettåret 2018.
4. Økonomiske rammer til 40 % lederstilling for ungdommens hus overføres fra oppvekst til Ørland kultursenter.

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/8	Komite for oppvekst, kultur og idrett	05.10.2017
17/7	Komite for helse og velferd	05.10.2017
17/76	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

Unntatt off. ihht: Off.l. § 15

FOSEN BARNEVERNTJENESTE - TILSTANDSRAPPORT 2017

Rådmannens innstilling

Komite for oppvekst, kultur og idrett og komité for helse og velferd fremmer saken til kommunestyret med følgende innstilling:

Tilstandsrapport 2017 fra Fosen barneverntjeneste tas til orientering.

Sakens bakgrunn og innhold

For å følge opp Ørland kommune sine oppgaver med internkontroll av barneverntjenesten utarbeides det årlig et bestillerbrev fra Ørland kommune til Rissa kommune som vertskommune og Fosen barneverntjeneste som utfører. Bestillerbrevet beskriver kommunenes forventninger til samhandling og arbeidsoppgaver som Fosen barneverntjeneste skal utføre på vegne av Ørland kommune. Bestillerbrevet viser til kommunens organisasjonskart og delegasjonsreglement, definerer kommunal kontaktperson, beskriver kommunal handlingsplan med prioriteringer for 4-årsperioden og viser til budsjettokument med særlige prioriteringer for året.

Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenesten, vedtatt i kommunestyret 16.06.16, inneholder årshjul for kommunens internkontroll. I henhold til årshjulet skal barneverntjenesten legge fram en tilstandsrapport pr. juni hvert år.

Folkehelsevurdering

En god barndom er en tilværelse der barn har trygg og stabil tilknytning til omsorgspersoner, tilstedeværelse av gode voksenmodeller og barnehage, skole og nærmiljø som bidrar til positiv utvikling.

Familiene er våre sterkeste sosiale fellesskap, og de er viktige tradisjons- og kulturbærere. En familie som skaper og sikrer en trygg ramme om barns oppvekst er viktig, uavhengig av familieform. Jfr. Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter.

Administrasjonens vurdering

Fosen Barneverntjeneste er en del av det helhetlige kommunale tjenestetilbudet for barn, unge og foreldre. Tiltak og nye arbeidsmetoder i kommunen og barneverntjenesten skal ses i en sammenheng med mål om at barn og familier skal oppleve å mestre sine egne liv gjennom medvirkning. Det vises til bestillerbrev til Fosen barneverntjeneste, tilstandsrapport fra Fosen barneverntjeneste, Kommunedelplan helse og velferd 2017-2020 og Kommunedelplan oppvekst 2017-2020.

I et interkommunalt samarbeid om barneverntjenesten har samarbeidskommunen fortsatt ansvar for at barneverntjenesten oppfyller sine oppgaver etter loven, selv om myndighetsutøvelsen er delegert til en annen kommune.

Samarbeidskommunen må derfor motta tilstrekkelig rapportering til å vite at barneverntjenesten utfører sine oppgaver på en god måte, for eksempel undersøker og følger opp meldinger, lager og følger opp tiltaksplaner, har et system for avviksrapportering osv.

Kommunen må også ha gode rutiner for å sikre at øvrige kommunale tjenester ser og tar tak i bekymring for barn og unge, og melder bekymring til barneverntjenesten når dette er nødvendig.

Barnevernloven kapittel 3 legger et ansvar på kommunen og barneverntjenesten når det gjelder forebyggende oppgaver. Dette dreier seg blant annet om forebyggende virksomhet, samarbeid med andre deler av forvaltningen mv.

Kommunen skal følge nøye med i de forholdene barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt. Barneverntjenesten har et spesielt ansvar for å avdekke omsorgssvikt mv. tidlig for å forebygge varige problemer, og å sette inn tiltak i forhold til dette, jfr. bvl. § 3-1.

I bestillerbrev for 2017 er følgende presisert:

- Ørland kommune sørger for at ledere og ansatte er bevisste sitt ansvar med å finne tiltak i arbeid med barn og unge som kan forebygge omsorgssvikt.
- Ørland kommune sikrer at tjenesteområdene har oppdaterte rutiner og mandater for samarbeid og samhandling for god ivaretagelse av forebyggende arbeid opp mot barn og unge.
- Fosen barneverntjeneste ved ledere og ansatte er bevisste sitt ansvar i forhold til samarbeid og samhandling med:
 - Ørland kommune sine tjenesteområder, ledere og ansatte i et forebyggende perspektiv.
 - Ørland kommune sine tjenesteområder, ledere og ansatte for å arbeide med tiltak for å forebygge omsorgssvikt.
 - Ørland kommune sine tjenesteområder, ledere og ansatte for å avdekke omsorgssvikt og sette inn tiltak.
- Fosen barneverntjeneste skal oppdatere seg på, og følge opp intensjonene i Ørland kommune sine rutiner og mandater for samarbeid og samhandling for god ivaretagelse av forebyggende arbeid opp mot barn og unge.
- Samhandling om forebyggende arbeid, tidlig innsats, barn under tiltak og felles innsats i forhold til mulige tilbakeføringer beskrives i Fosen barneverntjeneste sin handlingsplan.

Vedlegg:

1 Tilstandsrapport Fosen barneverntjeneste pr august 2017

Saksprotokoll i Komite for helse og velferd - 05.10.2017

Behandling:

Votering

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Komité for oppvekst, kultur og idrett og komité for helse og velferd fremmer saken til kommunestyret med følgende innstilling:

Tilstandsrapport 2017 fra Fosen barneverntjeneste tas til orientering.

Saksprotokoll i Komite for oppvekst, kultur og idrett - 05.10.2017**Behandling:**

Komite for oppvekst, kultur og idrett ønsker følgende oppfølging i Ørland kommune:

- I bestillerbrev 2018 utfordres barneverntjenesten på å utrede organisatorisk endring i forhold til å bruke egne nye ansatte fremfor å kjøpe så mange tjenester som i dag.

Votering

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Komité for oppvekst, kultur og idrett og komité for helse og velferd fremmer saken til kommunestyret med følgende innstilling:

Tilstandsrapport 2017 fra Fosen barneverntjeneste tas til orientering.

TILSTANDSRAPPORT 2017

FOSEN BARNEVERNTJENESTE

INTERKOMMUNAL BARNEVERNTJENESTE FOR

OSEN, ROAN, ÅFJORD, BJUGN, ØRLAND, LEKSVIK OG RISSA

INNHold

1. Innledning
2. Organisering
3. Bemanning og arbeidsmiljø
4. Tjenesteyting og brukervedvirkning
 - 4.1 Faglig status
 - 4.1 Kompetanse
5. Økonomi
6. Kommunebarometer
7. Kommunesammenslåing
8. Utfordringsbilde

1. Innledning

Det er første gang Fosen barneverntjeneste skriver tilstandsrapport, jfr kommunenes bestiller brev er dette ønskelig. Hva rapporten skal inneholde og på hvilken måte den er skrevet på, ønskes det derfor en tilbakemelding fra rådmennene og politikerne på.

Fosen barneverntjeneste har funnet det hensiktsmessig å ferdigstille rapporten etter første halvårsrapportering 31.06.2017. Vi ser at det hadde vært mer hensiktsmessig å ferdigstille den til kommunene ila mai med tanke på neste års budsjett og evt politiske behandlinger. Dette ønskes det også en tilbakemelding på.

Tiltak fremover med utgangspunkt i dagens status vil bli oppsummert under hvert punkt.

Innholdet i rapporten er hentet i fra tjenestens halvårsrapportering, tertialrapportering, kommunebarometeret, interne dokumenter og Prop.73L (2016/2017) «Barnevernreformen, bedre hjelp der barna bor». Deler av rapporten er skrevet i samarbeid med Mari Kilen, merkantil og økonomiansvarlig i Fosen barneverntjeneste.

2. Organisering

Fra generalistmodell med fagleder til teammodell med teamleder

Ved oppstart av Fosen barneverntjeneste i 2012, ble det brukt lite tid på hvordan tjenesten best kunne organiseres. Etter 2 års drift var de fleste rutiner og strukturer skriftliggjort og på plass, dette ut i fra en modell hvor alle jobbet med alle typer av saker, dvs generalistmodellen. Fosen barneverntjeneste var på dette tidspunktet inndelt i tre områder etter geografi, med hver sin fagleder.

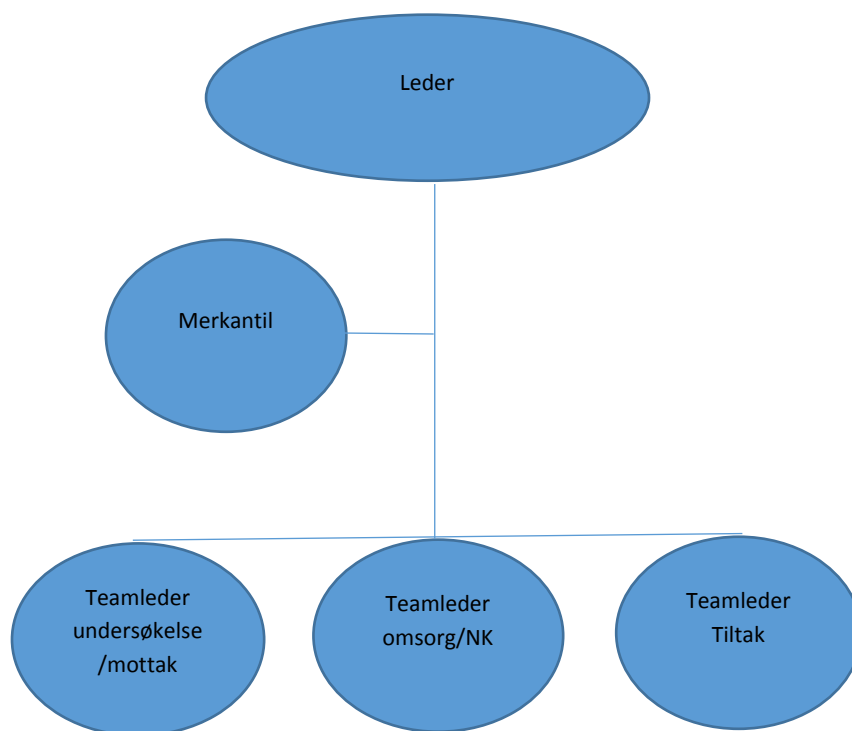
Oppgaver som man etter hvert la til noen få ansatte, var tilsynsførerordningen og mottaksoppgavene. Denne endringen ble opplevd positiv for brukere, samarbeidspartnere og Fosen barneverntjeneste sine ansatte. I perioden etter disse oppstartsårene ble det stilt spørsmål internt om den daværende organiseringen var den mest hensiktsmessige for våre brukere, samarbeidspartnere og Fosen barneverntjeneste. Dette bla på bakgrunn av:

- Tilsyn fra Arbeidstilsynet, Fosen revisjon og Fylkesmannen, avvik i fht frister, tilsynsfører ordningen og generell saksbehandling,
- Tilbakemeldinger internt hvor det ble stilt spørsmål til daværende organisering,
- Evalueringen av alle interkommunale barneverntjenesten i Sør –Trøndelag,
- Innhenting av erfaring fra andre kommuner,
- Sentrale føringer med økt kommunalt ansvar og nedbygging av Bufetat,
- Utfordring med rekruttering av fagleder.

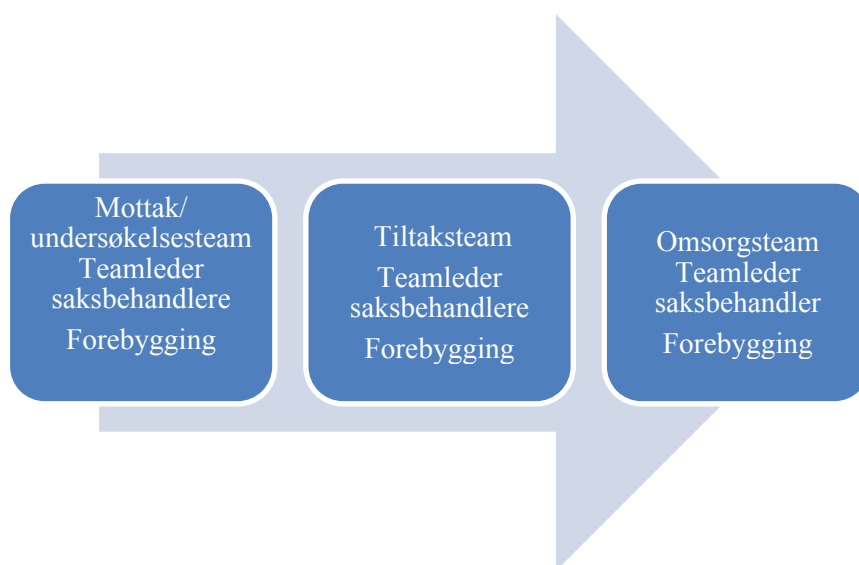
Evalueringsprosessen startet høsten 2015, med sterk involvering av personal avdelingen i Rissa kommune. Suksessfaktorer og risikofaktorer ble kartlagt og ulike modeller for organisering ble lagt frem i perioden frem til mai 2016. Ivaretagelse av de ansatte har i perioden vært viktig, der det bl.a har vært månedlige samarbeidsmøter med verneombud.

Målsetting med ny struktur/organisering var økt kvalitet i tjenesten med fokus på faglig utvikling, mulighet for spisskompetanse, og kvalitetssikring jfr. barnevernlovens krav. Andre mål var kulturbygging, samt å jobbe mest mulig likt i de ulike kommunene på Fosen. Ny organisering ble som vist i figuren nedenfor:

Modell som viser viktigheten av overganger mellom teamene og at de ulike teamene henger sammen. Felles for alle teamene er det forebyggende arbeidet:

Ordningen ble sammen med ansatte i Fosen barneverntjeneste evaluert i juni 2017. Konklusjonene på evalueringen var:

- Endring av organisering oppleves positiv og fremtidsrettet i forhold til sentrale føringer og krav om endring, utvikling og økt kompetanse. Dette gjelder både for den ansatte personlig og for tjenesten som helhet.
- Vi skal videreutvikle organiseringen slik den er pr i dag, redusere ulemper og styrke fordeler.
- Endringer tar tid, og vi ønsker bedre erfaringsgrunnlag før vi foretar nye større justeringer.

3. Bemanning og arbeidsmiljø

Bemanning Fosen barneverntjeneste:

	Antall ansatte	Antall årsverk	Antall stillinger tildelt fra Fylkesmannen
2012	25	22,7	3,9
2017	29	25,6 0,5% prosjekt	6,8 faste stillinger I tillegg er det 0.5% prosjektstilling i 1 år.

100% stilling leder og 150% stilling merkantil er medregnet i oversikten. 300% stilling tilhører 3 teamledere.

Det har i 2016 og 2017 vært månedlige samarbeidsmøter med verneombud med tanke på arbeidsmiljøet og i fht omorganiseringen. Det er gjennomført medarbeidersamtaler og vernerunder.

To nye teamledere ble ansatt våren 2017. 3 ansatte er pr d.d i permisjon.

Pr 1 kvartal hadde ansatte til gode 700 timer avspasering og det var blitt utbetalt 83.000 kr i overtidbetaling. Det ble i 1. tertial rapport belyst at tjenesten mangler 2 årsverk for å kunne utføre en forsvarlig jobb. Leder er bekymret for ansattes arbeidshverdag med tanke på arbeidsmengde og jobben de står i. Det er ansatte i tjenesten som pr i dag opplever arbeidshverdagen for krevende til å kunne stå i jobben hva gjelder faglig innhold, krav og saksmengde. Generelt i barnevernet i Norge er det mye turnover, noe vi dessverre også ser i Fosen bv.tj. En håper at økt veiledning til ansatte og veilederutdanning til teamlederne høsten 2017 kan være med å motvirke dette.

I forhold til fremtidige behov, vil barneverntjenesten ha behov for rene tiltakspersoner ansatt i Fosen bv.tj. Dette i fht tiltak i hjemmet, samt i fht veiledning av fosterforeldre. Spisskompetanse vil kreves og det er ønskelig at kompetansen finnes i egen tjeneste.

Sykefraværet er ved 1. tertial 2017 på 9,9 %.

2013	2014	2015	2016	2017
14.7 %	14.36 %	11.39 %	8.13 %	9.9 %

- Tallet for 2017 er fra mai. Fosen barneverntjeneste har ingen langtidssykmeldte pr 08.07.17.

- Fosen barneverntjeneste har hatt et høyt sykefravær de første årene etter etableringen. Dette selv om det har vært svært få langtidssykemeldinger som har vært begrunnet i arbeidsmiljø. På grunn av sykefraværet ble det satt i gang et arbeidsmiljøprosjekt i regi av personal i Rissa kommune høsten 2015.

Trusler og netthets er en stor tilleggsbelastning for ansatte. Det er i få saker dette skjer, men når det skjer er det svært uheldig.

Det er kun 1 barnevernkontor på Fosen hvor utenforstående ikke kan gå direkte inn til saksbehandler. Sikkerhet har vært et viktig tema og det er behov for en gjennomgang av dette med alle Fosen kommunene.

Tiltak fremover:

- ➔ medarbeiderundersøkelse gjennomføres
- ➔ veiledning iverksettes
- ➔ hindre nye sykefravær, viktig med stabil arbeidsstab
- ➔ fokus på tiltak: sikkerhet til ansatte
- ➔ få ned overtid og arbeid ut over ordinær arbeidstid
- ➔ veilederutdanning til teamledere for å motvirke turnover
- ➔ revidering av arbeidsavtale for å sikre ansattes rettigheter med tanke på overtid og arbeidsmengde
- ➔ behov for økt antall stillinger for å håndtere saksmengde på en forsvarlig måte.

4. Tjenesteyting og brukermedvirkning

4.1 Faglig status: Status pr 30.06.2017 ved Fylkesmannens halvårsrapportering. Generelt for flere stadier i en barnevernssak er økt brukt av Familieråd, dvs mobilisering av familiens nettverk.

- Ingen frist overskridelser på gjennomgåtte **meldinger** innen 1 uke.

De fleste antall nye meldinger kom i slutten av mai og juni 2017. Dette er svært utfordrende med tanke på at få meldinger henlegges og i fht påfølgende 2 mnd med færre ressurser på jobb pga ferieavvikling. Utfordringen blir å holde frister på undersøkelser. Det er ingen innleie pga ferieavvikling.

Stor økning av nye meldinger i Roan, økning også i Ørland, Rissa og Leksvik.

	Osen	Roan	Åfjord	Bjugn	Ørland	Rissa	Leksvik	SUM
Nye meldinger 1. halvår 2017	4	15	14	16	35	42	26	152
1. halvår 2016	3	6	20	20	23	30	10	112
Frist overskridelse på 1 uke	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Henlagte meldinger	2	2	2	1	4	10	2	23

- Det er overskridelser i fht **undersøkelsessaker** i alle kommunene unntatt Bjugn det første halve året 2017. Til sammen 18 saker er gått over fristen, noe som er langt over det målet tjenesten har. Størst bekymring er det i fht antall saker som går over 6 mnd undersøkelse. I 7 av disse sakene venter man på ekstern sakkyndig utredning eller det er snakk om saker som er blitt anmeldt og hvor man ikke ønsker å konkludere før saken er ferdig etterforsket av politiet. Fylkesmannen har bedt om tilbakemelding om hvilke tiltak Fosen bv.tj setter i verk for å lukke disse avvikene, spesielt overskridelsene på over 6 mnd. Denne tilbakemeldingen er pr d.d gitt.
 - Leksvik har det siste ½ året hatt flere alvorlige og komplekse saker
 - I en liten kommune som Osen skal det lite til før at % overskridelsen blir stor.
 - En økning av antall meldinger de siste månedene gir bekymring i fht om tjenesten klarer å yte forsvarlige undersøkelser innen 3 måneder i 3. kvartal 2017. Det er fokus på utfordringen og jobbes for å motvirke at dette skal skje.

	Osen	Roan	Åfjord	Bjugn	Ørland	Rissa	Leksvik	SUM/SNITT
Antall avslutta undersøkelser siste ½ år	5	12	9	6	36	24	20	112
Frist overskridelser på undersøkelse	20%	8.3%	8.3%	0%	5.5%	20.8%	40%	14.7%
Sum antall saker i antall	1	1	1	0	2	5	8	18
Herav over 6 mnd	1	0	1	0	2	3	2	9

- Fosen bv.tj har hatt fokus på å få på plass tiltaksplaner i saker med **tiltak** og evaluering av tiltakene jfr lovens krav, dette gjennom målbevisst jobbing med internkontroll. Jobben har ført frem, selv om det fortsatt er noen få saker som ikke fyller lovkravet. Pr 31.12. 16 var det til sammenligning 30 barn som ikke hadde tiltaksplan og 42 barn som ikke hadde fått sin tiltaksplan evaluert.

	Osen	Roan	Åfjord	Bjugn	Ørland	Rissa	Leksvik	SUM
Antall saker på hjelpe tiltak	6	8	16	37	54	43	49	213
Herav som ikke har tiltaksplan	0	0	0	3	0	3	0	6
Mangler evaluering av tiltaksplan	0	0	1	1	3	3	6	14

- Fosen bv.tj har oppfølging og kontroll ansvar for i alt 72 egne **fosterbarn og barn som bor på institusjon**. Av disse er det 5 tilfeller der lovens krav om besøk det siste året ikke er oppfylt. I tillegg har tjenester ansvaret for oppfølging av barn på ettervern som er i ulike tiltak. Årsak til avviket er tjenestens kapasitet. Internkontroll i fht fosterhjemsoppfølging har ført til svært god kontroll på det arbeidet som gjennomføres. Alle barna har egen omsorgsplan. Det er pr d.d behov for økt kompetanse og veiledning til fosterhjem som har barn med store omsorgsbehov boende hos seg. Kompetansen er sterkt ønsket i egen tjeneste slik at vi slipper

å innhente/kjøpe slike tjenester eksternt i den graden vi gjør i dag. Stipulert kostnad på innleie av slik veiledning i 2017 er på 150.000 kr.

- Antall **plasseringer** det siste halve året som er blitt gjennomført har vært 2 på atferd og 2 på omsorg.

	Osen	Roan	Åfjord	Bjugn	Ørland	Rissa	Leksvik	SUM
Barn under omsorg	3	4	2	13	16	10	5	53
Med omsorgsplan	3	4	2	13	16	10	5	53
Herav i fosterhjem	3	4	2	12	16	10	5	52
Herav i institusjon	0	0	0	1	0	0	0	1
Frivillig plassert i fosterhjem	0	1	0	4	3	5	6	19
Institusjonsbarn på atferd	0	0	1	0	0	1	0	2
Totalt antall barn kommunene har oppfølging og kontrollansvar for	3	5	2	16	19	16	11	72
Krav om besøk/oppfølging oppfylt	3	3	1	16	18	15	11	67

- Fosen bv.tj har pr d.d **tilsynsansvaret** for 90 fosterbarn boende på Fosen. Fosen barneverntjeneste har ansvar for å ansette tilsynsperson for disse fosterbarna og denne personen skal gjennomføre minimum 4 besøk pr år. Tidligere avvik på området førte til et eget prosjekt for å få lukket avviket. Dette innebar bla å prioritere 100% ressurs på området, internkontroll og rutinearbeid. Alle fosterbarna har fått tildelt tilsynsperson. Satsingen har ført frem, selv om tjenesten ennå har noe å gå på da fortsatt 18 barn ikke oppfyller lovens krav pr d.d.

	Osen	Roan	Åfjord	Bjugn	Ørland	Rissa	Leksvik	SUM
Antall barn kommunene har tilsynsansvar for	7	7	8	16	17	16	19	90
Herav ikke oppfylt lovens krav om 4 tilsyn pr år	2	1	0	2	5	2	6	18

Det er ved intern kontroll oppdaget avvik da flere fosterhjem ikke er blitt godkjente jfr lovens krav. Tiltak er satt i gang for å lukke avviket og Fylkesmannen varslet. Avviket forventes lukket i løpet av høsten 2017.

Tiltak fremover:

- ➔ Gjennomføring av brukerundersøkelse høsten 2017
- ➔ Tre teamledere på veilederutdanning, en ansatt på master i barnevern
- ➔ Flere på barnesamtalen
- ➔ Fokus på kartleggingsverktøy og verktøy i fht tiltaksarbeid
- ➔ Behov for egen veileder av fosterforeldre (kompetanse som kjøpes i dag) og egne tiltakspersoner ansatt i Fosen bv.tj

Rissa kommune

FOSEN BARNEVERNTJENESTE

- ➔ Lukke avvik på godkjenning av fosterhjem
- ➔ Prosjekt forebyggende arbeid for å imøtekomme fremtidige behov.

Til orientering: BUP Fosen har det siste halvåret ikke fulgt opp det arbeidet de er satt til. Leder har hatt dialog med BUP om dette og det er blitt skrevet brev til St Olavs Hospital om forholdet. Det vurderes i fht det enkelte barn det gjelder å skrive klage om manglende oppfølging. Dette har fått og vil få konsekvenser for barn i Ørland, Bjugn, Åfjord og Rissa.

Forebyggende stilling er pr d.d ikke besatt, men internt utlyst. Denne forventes besatt ila sept. Dette er ei prosjektstilling med midler fra Fylkesmannen hvor man skal jobbe med fokus på det forebyggende arbeid på Fosen med bakgrunn i de sentrale føringer som er kommet jfr barnevernsreformen. Det blir også viktig, der det er hensiktsmessig å jobbe med fokus på større likhet mellom kommunene i dette arbeidet på Fosen.

4.2 Kompetanse: Ved oppstart av Fosen bv.tj var det for få ansatte som hadde videreutdanning, samt verktøy for å utøve tiltak og kartlegge omsorgssituasjonene for barn. Dette har ført til behov for eksterne kjøp av tiltak og kartlegging i enkeltsaker. Det er beregnet å bruke kr 450.000 kr i sakkyndige utredninger i 2017. Vi leier inn ekstern tiltakskompetanse for kr 800.000. I tillegg kjøper vi tyngre tiltak fra Bufetat inn i flere saker. Noe av pengene som brukes til kjøp av tjenester kunne vi enten ansatt en psykolog for i tjenesten eller bygd større kompetanse med flere egne ansatte selv. Tallene vil variere fra år til år.

Det satses sentralt på kompetanseheving i barnevernet, noe som er svært positivt men også krevende for tjenesten i form av fravær av ansatte i perioder. Tjenesten søker der hvor det er mulig å få dekket utgifter når ansatte blir borte, slik at arbeidskraft kan leies inn i deres fravær.

Av kompetanseøkning har ansatte denne våren tatt:

- Barnesamtalen (4 ansatte)
- Kognitiv terapi (4 ansatte)
- Eurodad (kartleggingsverktøy, 6 ansatte)
- ART (kartleggingsverktøy, 2 ansatte)

Tiltak fremover:

- ➔ Interne opplæringsdager høsten 2017: Opplæring i Familieråd, barnehuset og politi, Fagdag med barnevernvakta, fagdag med tema brobygging mellom biologiske foreldre og fosterhjem og opplæringsdag i Familia.
- ➔ Ønske om økt kompetanse i egen tjeneste kontra kjøp av tjenester
- ➔ 3 teamledere på veilederutdanning, 1 ansatt påbegynner master i barnevern, flere på barnesamtalen
- ➔ Evaluere og forbedre den interne opplæringen/veiledningen av nytilsatte

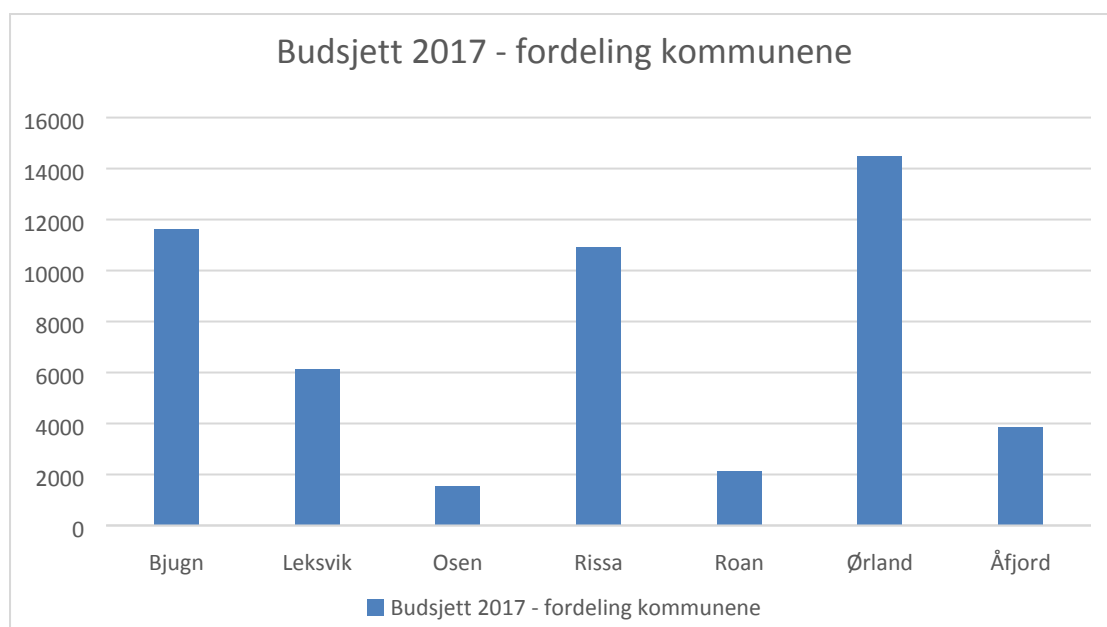

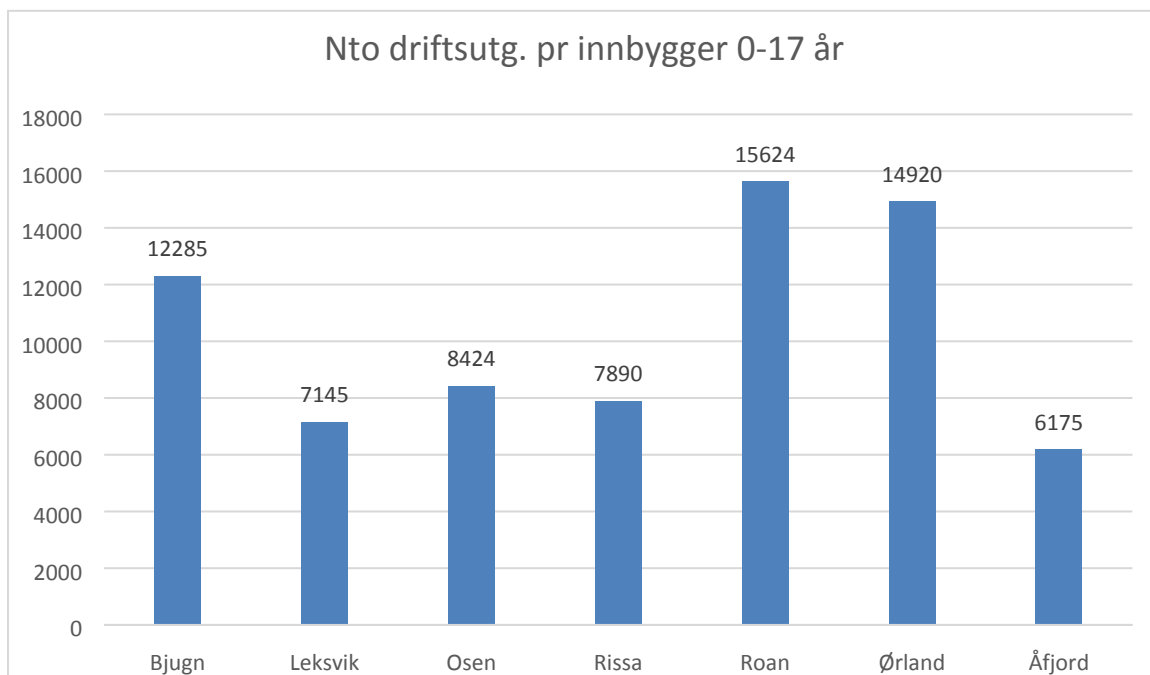
5. Økonomi

Hver høst legges det et budsjett ut i fra hva vi kjenner av tiltak. Kostnader knyttet til tiltak i familier føres direkte i kommunenes regnskaper. Saksbehandlingskostnader legges på egen funksjon i Rissa og faktureres kvartalsvis ut til kommunene. Budsjettene inneholder ingen buffer i forhold til hva som måtte komme av nye tiltak, nye saker og nye familier.

Budsjettet for 2017 totalt for Fosen barneverntjeneste er kr. 50,7 millioner. Fosen barneverntjeneste melder status budsjett-regnskap månedlig til sektorsjef og økonomisjef i hver kommune. Det rapporteres i tillegg grundigere og mer utfyllende pr tertial. Kommunene informeres fortløpende dersom det oppstår akuttvedtak som medfører betydelige kostnader.

Tallene i mill.

Kostra-tall for 2016, publisert endelig juni 2017:

Kommuner med høyere ressursbruk til barnevern enn andre kommuner har enten en høyere andel barn med barnevernstiltak eller kostnadene ligger høyere per barn som får hjelp av barnevernet. Det kan også være en kombinasjon av disse årsakssammenhengene.

Ørland og Roan og til dels Bjugn har stor andel barn som er plassert og som enten bor i fosterhjem eller på institusjon. Plasseringer er kostbare barneverntiltak. De samme kommunene har også de høyeste kostnadene pr plassering. Dette skyldes behovet for forsterkning i fosterhjem og antall plasseringer i institusjon.

6. Kommunebarometer

Barnevern vektes med 10% av kommunens total i Kommunebarometeret. Barnevern har følgende plassering:

	2016	2017
Bjugn	398	401
Leksvik	226	375
Osen	329	272
Rissa	278	341
Roan	225	239
Ørland	370	369
Åfjord	313	329

Fosen barneverntjeneste har et klart forbedringspotensial i fht kommunebarometeret. Det er fristoverskridelsene som beskrevet ovenfor som i hovedsak gjør at vi kommer nokså dårlig ut.

Et annet parameter er: «Årsverk: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige (teller 20 %)», her scorer vi totalt sett på karakter 2,8 av 6.

I kommunebarometeret hentes ett regnskapstall på barnevernsområdet, dette gjelder forebygging/skolehelsetjeneste. Dvs ingen regnskapstall for barnevern er tatt med i kommunebarometeret. Tellende er også gjennomføring av brukerundersøkelse, noe som er planlagt gjennomført høsten 2017.

7. Kommunesammenslåing

Fosen barneverntjeneste er i forhold til andre enheter i Fosen kommunen lite berørt av de kommende kommunesammenslåingene på Fosen. Vi blir i hovedsak berørt i forhold til omlegging i fagprogrammet og arkivskille. Vi ønsker etter hvert en diskusjon med kommunene på ytterligere samlokalisering av vår tjeneste, da vi blir for spredt og arbeidsmiljøene/fagmiljøene blir i det daglige for små. Med tanke på sikkerhet er det også et ønske å ha flere ansatte samlet.

Fosen barneverntjeneste ber i denne sammenhengen om å bli orientert, samt også bli tatt med i faglige drøftinger og diskusjoner som vil kunne berøre Fosen barneverntjeneste fremover.

8. Utfordringsbildet

«**Barnevernreformen: Bedre hjelp der barna bor**» har tydelige føringer på at barnevernet skal ha mer omfattende oppgaver enn tidligere. Denne ble lagt frem 31.mars 2017. Reformens hovedmomenter er som følgende:

- Nedbygging av BUFETAT sine tiltak fører til **at bv.tj sine tiltak må bygges opp** samtidig som den enkelte kommune må bygge tiltak i egen kommune. I en overgangsperiode mister barnevernet tilgang på viktige tiltak. Barnevernet må fremover bygge egne tiltak uten at det frem til nå har ført til økte ressurser. Tiltaket er allerede iverksatt.
- **Økt kommunalt ansvar for barnevernet**, hvor det også legges opp til **økt samarbeid innad i kommunene**. Dette innebærer klare føringer på at det **forebyggende** arbeidet skal styrkes.
- Barna skal få hjelp der de bor og få mulighet til tidligere hjelp.
- Bedre **kompetanse** hos ansatte i barnevernet.

Fosen bv.tj er avhengig av et tett samarbeid med Fosen kommunene for å kunne imøtekomme de nye kravene. Politikerne på Fosen er svært sentrale i dette arbeidet, i tillegg til aktuelle samarbeidspartnere i kommunene. Man må tørre å bygge en robust og sterk barneverntjeneste selv på Fosen, slik at man ikke blir avhengig av å kjøpe nødvendig kompetanse og/eller dyre tiltak av eksterne aktører, i mangel på egne ressurser eller tilstrekkelig samhandling.

Rissa kommune

FOSEN BARNEVERNTJENESTE

Tiltak fremover:

- ➔ Orientering om de nye føringene til politikere og administrasjon på Fosen
- ➔ Prosjekt «forebyggende arbeid i barneverntjenesten» iverksettes fra Fosen bvtj, hvor samhandling med kommunene blir svært sentralt.
- ➔ Bygge en tjeneste som er mest mulig selvdreven i form av tilstrekkelig kompetanse, egne tiltak med stor grad av forebyggende fokus i samarbeid med Fosen kommunene. Man vil da kunne unngå: å komme for sent inn, hindre skjevutvikling på et tidlig tidspunkt, hjelpe barna der de bor, og unngå dyre eksterne tiltak. Fosen barneverntjeneste er avhengig av et tett samarbeid med Fosen kommunene for å oppnå dette. Å selge inn nødvendigheten av en slik satsing blir derfor svært sentralt fremover.

August 2017

Therese Guddingsmo,

Leder Fosen barneverntjeneste

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/77	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

SAMMENSETNING AV FELLESNEMDA

Rådmannens innstilling

1. Fellesnemda reduseres fra 21 medlemmer fra hver kommune som vedtatt i kommunestyret 22 august til 20 medlemmer fra hver kommune.
2. Kommunestyrerepresentanter som sitter i kontrollutvalget, vil måtte utgå som medlem i Fellesnemda.

Sakens bakgrunn og innhold

Kommunestyrene i Bjugn og Ørland vedtok i møter 22 august i år at Fellesnemda skal ha 21 medlemmer fra hver av kommunene.

Av fylkesmannen er vi imidlertid gjort oppmerksom på at medlem av kommunal nemd ikke kan velges til kontrollutvalget da dette er i strid med inndelingslovens § 17.

Kommunene søkte Kommunal- og moderniseringsdepartementet om unntak fra bestemmelsen i brev av 5 september i år. Departementet har imidlertid i brev av 12 september avslått søknaden.

Etter vedtak i kommunestyrene 22 august er det ingen medlemmer fra kontrollutvalget i Ørland kommune som sitter i Fellesnemda. Fra Bjugn kommune er det tre medlemmer.

Dette er da i strid med inndelingsloven.

Samtidig sier kommunelovens § 77 at minst ett medlem i kontrollutvalget skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Administrasjonens vurdering

Etter drøfting i arbeidsutvalget for Fellesnemda, foreslår rådmennene at Fellesnemda reduseres til 20 medlemmer fra hver kommune. For Bjugn kommune må det velges nytt kontrollutvalg hvor to av dagens medlemmer som sitter i kommunestyret erstattes av to medlemmer som ikke sitter i kommunestyret. Det medlem fra kommunestyret som fortsetter i kontrollutvalget vil utgå fra Fellesnemda.

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/78	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

SØKNAD OM FRITAK FRA POLITISKE VERV FOR RESTEN AV VALGPERIODEN 2015 - 2019 - HENNA EIDSAUNE

Rådmannens innstilling

Sakens bakgrunn og innhold

Henna Eidsaune søker om fritak fra sine politiske verv for resten av valgperioden 2015 – 2019 grunnet studier.

Henna Eidsaune representerer Høyre (H) og innehar følgende verv i inneværende valgperiode:

- Kommunestyret – varamedlem for H
- Ungdomsrådet – varamedlem for gruppen H/SP

Kommunestyret:

Varamedlemmer på listen etter 5. vara rykker opp en plassering.

Ungdomsrådet:

Søker er 3. og siste varamedlem for gruppen H/SP til Ungdomsrådet. Nytt varamedlem velges.

Administrasjonens vurdering

Kommunelovens § 15 regulerer uttreden av politiske verv.

«Kommunestyret og fylkesting kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet»

Kommunelovens § 16 regulerer opprykk/nyvalg.

«Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyret og fylkesting, formannskap og fylkesutvalg trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Er organet valgt ved forholdsvalg, skal det suppleres fra samme gruppe som den uttredende tilhørte».

Saken legges fram for kommunestyret til behandling uten forslag til vedtak i tråd med styringsprinsippet i vedtatte Reglement for politiske organer i Ørland kommune.

Vedlegg:

1 Søknad om fritak for verv - Eidsaune Henna

Hei!

Jeg søker herved om fritak for mitt verv som vara til kommunestyret, grunnet studier.

Mvh

Henna Eidsaune

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
17/40	Formannskapet - Ørland kommune	26.10.2017
17/79	Kommunestyret - Ørland kommune	26.10.2017

MØTEPLAN 2018 - FORMANNSKAP OG KOMMUNESTYRE

Rådmannens innstilling

Foreslått møteplan 2018 for formannskap og kommunestyre, vedtas.

Sakens bakgrunn og innhold

Viser til reglement for politiske organer i Ørland, der det er vedtatt følgende:

«Lederen i styrer, råd og utvalg sørger for at det blir utarbeidet møteplan. Møter avholdes ellers når lederen finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.»

I forslaget er det er forsøkt tatt hensyn til skoleruta og høytidsdager.

Administrasjonens vurdering

Møtene gjennomføres normalt på torsdager med ca møtestart:

Formannskap kl. 09.00

Kommunestyret kl. 12.00

Fellesnemnda Ø/B kl. 14.00

Forslag møteplan 2018:

Torsdag 11. januar:	Formannskap
Torsdag 25. januar:	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 15. februar:	Administrasjonsutvalg, Kontrollutvalg alkoholloven, Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 8. mars:	Formannskap
Torsdag 22. mars:	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 12. april:	Formannskap
Torsdag 26. april:	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Fredag 11. mai:	Administrasjonsutvalg, Formannskap
Torsdag 24. mai:	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 7. juni:	Formannskap
Torsdag 21. juni:	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 16. august:	Formannskap
Torsdag 30. august:	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 13. september	Administrasjonsutvalg, Formannskap
Torsdag 27. september	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 25. oktober	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd

Torsdag 8. november	Administrasjonsutvalg, Formannskap
Torsdag 22. november	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd
Torsdag 13. desember	Formannskap, Kommunestyre, Fellesnemnd

I tilknytning til formannskapets møter kan det bli satt opp flere møter i Administrasjonsutvalget, Kontrollutvalg for alkoholloven, Klagenemnda og Valgstyret.